

NedZink is in 2002 toegetreden tot het convenant Meerjarenaafsprake Energie-efficiency 2001-2012 (MJA-2) NoN Ferro Industrie (NFI). NedZink beschikt over een goedgekeurd energiebesparingsplan (EBP).

7.11 Kansen voor synergie vanuit de bestaande fabriek

Op basis van de bovenstaande analyse kunnen de kansen voor synergie vanuit de bestaande fabriek ingeschat worden. Tabel 7.10 geeft hiervan het overzicht.

Het is afhankelijk van de markt of dergelijke bedrijven daadwerkelijk op het DIC zullen komen. In een nadere analyse is dit onderzocht

Tabel 7.10: Kansen voor synergie vanuit de huidige fabriek

Onderdeel	Milieuwinst	Kostenbesparing
Zinkverwerker 5000 ton	Afname transportbewegingen: 18000 km NL en 39.000 Frankrijk	Daling vervoerskosten € 48.000 resp. € 110.000
	Afname gevaarlijk transport over de weg	Besparing op kosten voor handling, opslag: € 25.000 resp € 27.000
	Reductie 123.000 resp 300.000 kg CO2 en 1400 kg resp. 3500 kg NOx	Lagere productiekosten: € 14,5 resp. € 27,5 per ton zink
Zwavelzuurverwerker 5000 ton	Afname transportbewegingen: 18000 km	Daling vervoerskosten € 42.000
	Afname gevaarlijk transport over de weg	Besparing op kosten voor handling, opslag: € 5.000
	Reductie 80.000 kg CO2 en 900 kg NOx	Lagere productiekosten: € 9,4 per ton zwavelzuur
BLP verwerker 5000 ton	Afname transportbewegingen: 27000 km	Daling vervoerskosten € 74.000
	Afname zwaar transport over de weg	Besparing op kosten voor handling, opslag: € 5.000
	Reductie 185.000 kg CO2 en 2000 kg NOx	Lagere productiekosten: € 15,8 per ton
Benutting restcapaciteiten	Elektriciteit: 72 MW (potentieel)	Lagere productiekosten € 20 per ton zink
	Gas: 4000 m3/uur (8 bar)	
	SRB zuivering: 30-40 m3/uur	
	Hergebruik gezuiverd effluent: 350 m3/uur	
	Energie reductie door convenant 7%=1550 MW (tot 2005)	
	Reductie CO2 en NOx	

8 ECONOMIE EN MARKT

8.1 De non-ferro sector in de regio

In Noord-Brabant zijn per 1 januari 2007 20 bedrijven actief op het gebied van de productie van non-ferro metalen. De helft van deze bedrijven houden zich bezig met de productie van aluminium en/of aanverwante producten. Vijf bedrijven vervaardigen lood, zink of tin, en vijf bedrijven produceren koper. Budel Zink is de enige zinkproducent van Nederland. Daarnaast kent Brabant nog een groot aantal metaalverwerkende bedrijven, waaronder NedZink.

In Noord-Brabant is de verwevenheid van de metaalindustrie met de provinciale en Nederlandse economie aanzienlijk. Het aandeel van de industrie in de Noord-Brabantse economie (2003) bedraagt 24%, terwijl dit landelijk 15% is. De industriële sector is in Zuidoost Brabant met 19% van het aantal banen de grootste werkgever (2004)¹⁷.

In Nederlands Limburg zijn vijf bedrijven actief in de productie van non-ferro metalen, allen gericht op de productie van aluminium. Deze bedrijven komen verspreid in Noord- en Midden-Limburg voor. Er is geen concentratie van bedrijven in de non-ferro metalen.

De belangrijke industriële clusters in Belgisch Limburg zijn de automotieve en de metaalbewerking. Er zijn in totaal vier bedrijven die zich richten op de productie van non-ferro metalen, inclusief twee Nyrstar-bedrijven.

In Belgisch Limburg is de economische verwevenheid tussen bedrijven minder dan in Nederland. Grote internationale ondernemingen hebben zwakke banden met lokale toeleverende bedrijven. Het ruimtelijke patroon van toeleveranciers is ook meer verspreid. De grote internationale ondernemingen zijn vooral in Hasselt-Genk gevestigd. Deze as heeft een sterk accent op de transportmiddelen industrie (de fabricage en assemblage van auto's). De bedrijven hebben weinig relaties met bedrijven uit de directe nabijheid en meer met bedrijven in "overig" België en Europa.

8.2 Werkgelegenheid

Circa 16% van het aantal werkzame personen in de industrie in Noord-Brabant vindt emplooi bij zware bedrijvigheid.

Binnen de sector industrie kent de chemie de grootste concentratie bedrijven uit de milieucategorieën 5 en 6. Het kleinste aantal banen bij zware bedrijven bestaat bij de voedings- en genotmiddelenindustrie. Ook de sector transport kent een groot aantal bedrijven dat valt in milieucategorie 5. Het aandeel van de zware bedrijvigheid in de totale Noord-Brabantse werkgelegenheid bedroeg circa 2% in 2006. Tabel 8.1 geeft een beeld van de zware industrie in de provincie Limburg en Noord-Brabant.

¹⁷ Naar een hoger economisch ambitieniveau voor het Land van Weert en Cranendonck, 2004, Etin adviseurs

Tabel 8.1 : Industriële activiteiten in zware bedrijvigheid in Noord-Brabant en NL Limburg in 2003

Activiteit	Vestigingen		Werkzame personen	
	Noord-Brabant	Nederlands Limburg	Noord-Brabant (2001)	Nederlands Limburg
Chemische producten	180	85	17.035	10.633
Rubber-/kunststofproducten	300	110	7.095	4.537
Glas/aardewerk/cement/kalk	470	245	7.231	6.898
Metalen in primaire vorm	65	50	3.888	2.982
Totaal	1.015	485	35.249	25.050

Bron: Statline CBS, vestigingsregister Noord-Brabant, ETIN Adviseurs, bewerking Royal Haskoning

De zware bedrijvigheid in Nederlands Limburg maakt een kwart uit van de werkgelegenheid in de industrie in deze provincie. Dit komt overeen met een aandeel van 4,9% in de totale Limburgse werkgelegenheid. Belangrijkste sector binnen de zware bedrijvigheid is de chemische industrie.

Het aandeel zware bedrijven in de Belgisch Limburgse industrie is niet exact vast te stellen. Dit om de eenvoudige reden dat men hier geen aanduiding op basis van milieucategorieën hanteert. Wel kan een indicatie worden gegeven. In de chemie, de rubber- en kunststofindustrie, de constructiematerialenindustrie en de metaalindustrie (exclusief transportmiddelen) zijn ruim 20.000 personen werkzaam ofwel 41% van de industriële en 6,5 % van totale werkgelegenheid (305.000 in 2005) in Belgisch Limburg. Dit geeft echter een vertekend beeld doordat de metaalindustrie hier tevens de metaalproducten-, machine-, en elektrotechnische en optische industrie omvat. Deze branches vallen niet onder de Nederlandse afbakening van het begrip zware bedrijvigheid (zie Tabel 8.2).

Tabel 8.2: Industriële activiteiten in zware bedrijvigheid in Belgisch Limburg in 2005

Activiteit	Werkgelegenheid (aantal personen)
Winning en eerste verwerking van metalen	2.302
Chemie	4.079
Rubber en kunststof	4.500
Metaalproducten en machines	9.381
Totaal	20.262

Bron: Limburg Provincie, Ersv 2005

8.3 Marktpraag

8.3.1 Doelgroepen

In de MER wordt de marktpraag vanuit de doelgroepen voor het DIC nader onderzocht. Eerder is een marktonderzoek uitgevoerd naar de mobiliteit, locatie-eisen en investeringstrends van een aantal algemene bedrijfssectoren. Hieruit kwam naar voren dat gezien de kenmerken van het DIC terrein en de trends en ontwikkelingen in de sectoren de subsectoren fijnchemie, basismetaal en metaalverwerkende bedrijven die zich richten op de non-ferro metalen, recyclingbedrijven van metaal (non-ferro) en chemisch afval en energiebedrijven de voornaamste doelgroepsectoren voor het DIC terrein zijn. Een verbetering in het algemene economisch klimaat is hierbij wel een randvoorwaarde.

Op het DIC mogen zich volgens het Streekplan alleen bedrijven vestigen die synergievoordelen hebben van het bestaande productiecomplex van Budel Zink. Na onderzoek zijn de volgende potentiële bedrijfspgroepen geselecteerd:

- Metaal en metaal-composiet bedrijven;
- Galvano bedrijven;
- Spinnerijen;
- Recycling non-ferro metalen;
- Recycling chemische restproducten/verbranding
- (alternatieve) Energieopwekking.

De 'recycling' groepen liggen dicht bij elkaar. Vanwege de beschikbaarheid van data zijn deze groepen voor de marktanalyse daarom samengevoegd tot één groep: recycling.

Dit hoofdstuk onderzoekt of er vanuit de genoemde bedrijfsgroepen vraag is naar nieuwe bedrijfslocaties. Het marktpotentieel voor vestiging van dergelijke bedrijven op het DIC wordt beïnvloedt door een drietal factoren;

- de ontwikkeling van het aantal bedrijven in deze bedrijfsgroepen;
- de mobiliteit van bedrijven uit deze bedrijfsgroepen;
- de ontwikkelingen ten aanzien van investeringen in deze bedrijfsgroepen.

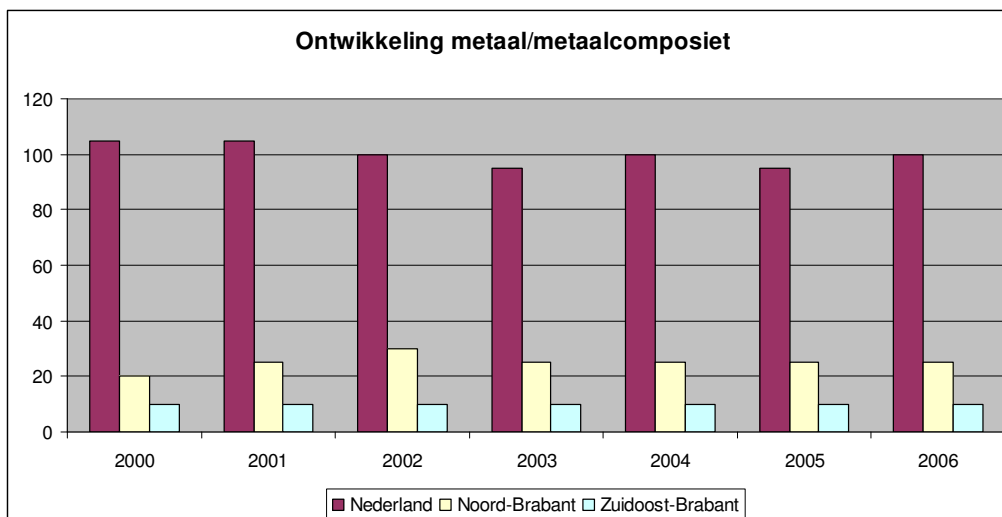
Hierna zal ingegaan worden op de genoemde factoren voor de onderscheiden bedrijfsgroepen. Wanneer de gegevens niet beschikbaar zijn op het niveau van de genoemde bedrijfsgroepen wordt ruimer (d.w.z. op het niveau van meer algemene sectoren) gekeken.

8.3.2 Aantal bedrijven

Voor de onderscheiden bedrijfsgroepen is een analyse gemaakt van de ontwikkeling van het aantal bedrijven en de geografische verdeling hiervan.

Metaal-composiet bedrijven

Uit onderstaande figuur komt naar voren dat het aantal metaalcomposiet bedrijven in Nederland relatief stabiel is gebleven. Ten opzichte van 2000 is het totale aantal bedrijven in Nederland met een kleine 5% afgenomen.

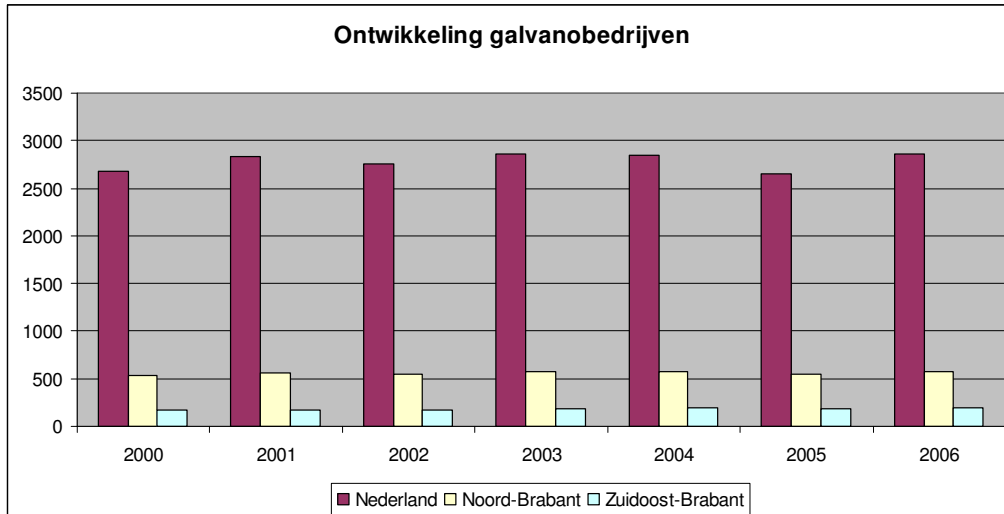
Figuur 8.1: Ontwikkeling aantal metaalcomposiet bedrijven

Bron: CBS, 2008

Het aantal bedrijven op nationaal en regionaal niveau is relatief stabiel. Vanaf 2003 hebben zich in de regio (provincie en regio zuidoost) geen veranderingen voorgedaan.

Galvano bedrijven

Het absolute aantal galvano bedrijven in Nederland is aanzienlijk en ongeveer 20% van deze bedrijven zijn gevestigd in de provincie Brabant. Uit onderstaande figuur komt naar voren dat het aantal galvano bedrijven in Nederland relatief stabiel is gebleven. Tussen 2000 en 2006 is het aantal bedrijven met bijna 7% toegenomen. In de provincie Brabant is het aantal bedrijven in vergelijkbare mate toegenomen met ruim 7%. In de regio Zuid-oost daarentegen is een groei ten opzichte van 2000 van 15% aan de orde.

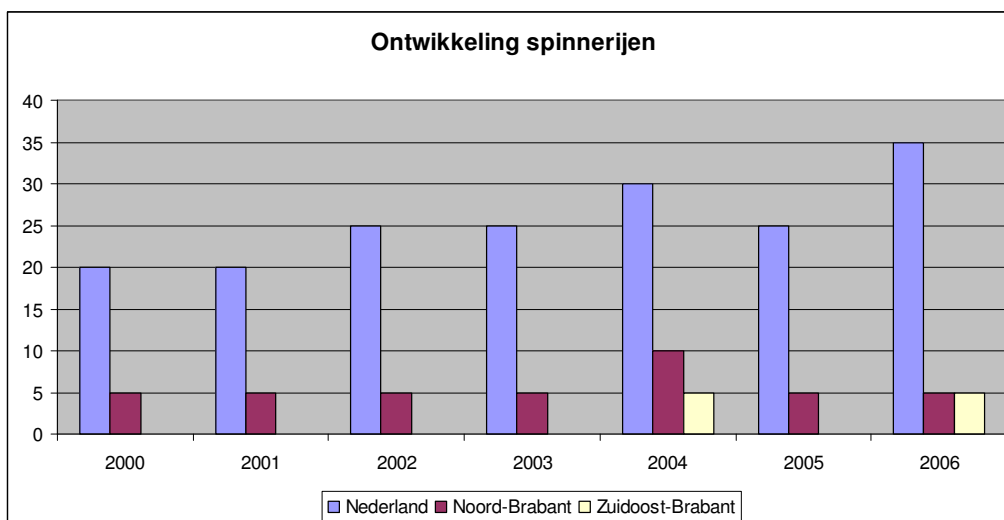

Figuur 8.2: Ontwikkeling Galvano bedrijven

Bron: CBS, 2008

Spinnerijen

Het absolute aantal spinnerijen in Nederland is beperkt. Toch heeft er zich een duidelijke groei in het aantal bedrijven voorgedaan in de periode 1994-2002.

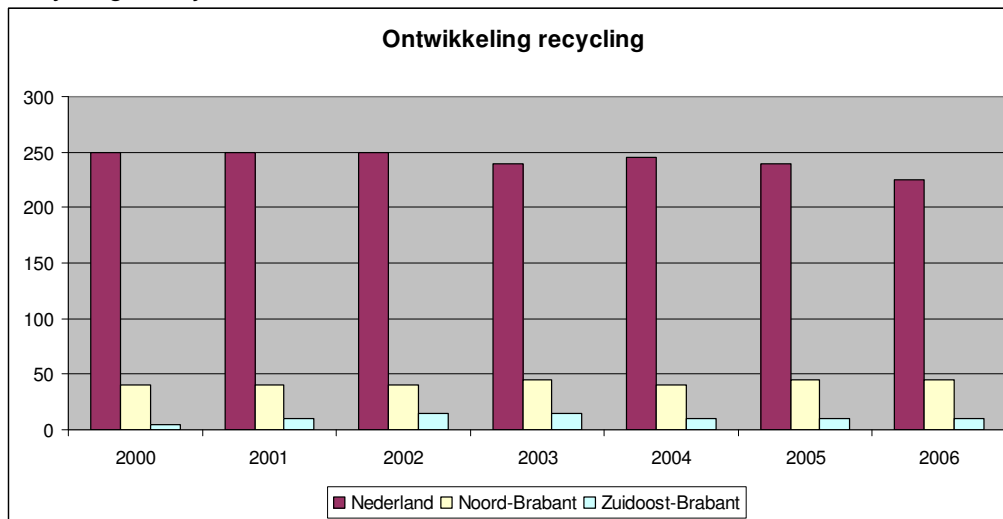

Figuur 8.3 Ontwikkeling spinnerijen

Bron: CBS, 2008

Sinds 2000 groeide het totale aantal bedrijven met 75%. Eenderde van die groei werd in Zuidoost-Brabant gerealiseerd.

Recycling bedrijven

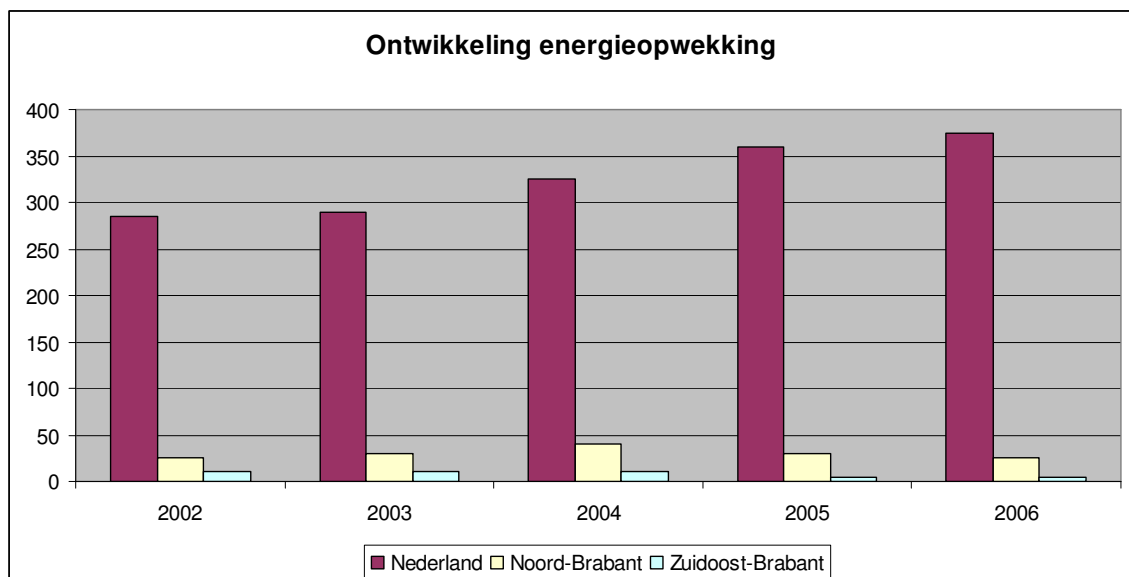
Figuur 8.4: Ontwikkeling recycling

Bron: CBS, 2008

In de ontwikkeling van het aantal bedrijven in deze bedrijfspgroep is – hoogstwaarschijnlijk door concentratie van activiteiten – sinds 2002 een afname zichtbaar op nationaal niveau. Binnen de provincie is sprake van een stijging van het aantal bedrijven (+5%), terwijl in de regio Zuidoost een relatief stabiel aantal van 10 bedrijven aanwezig is.

(alternatieve) Energieopwekking

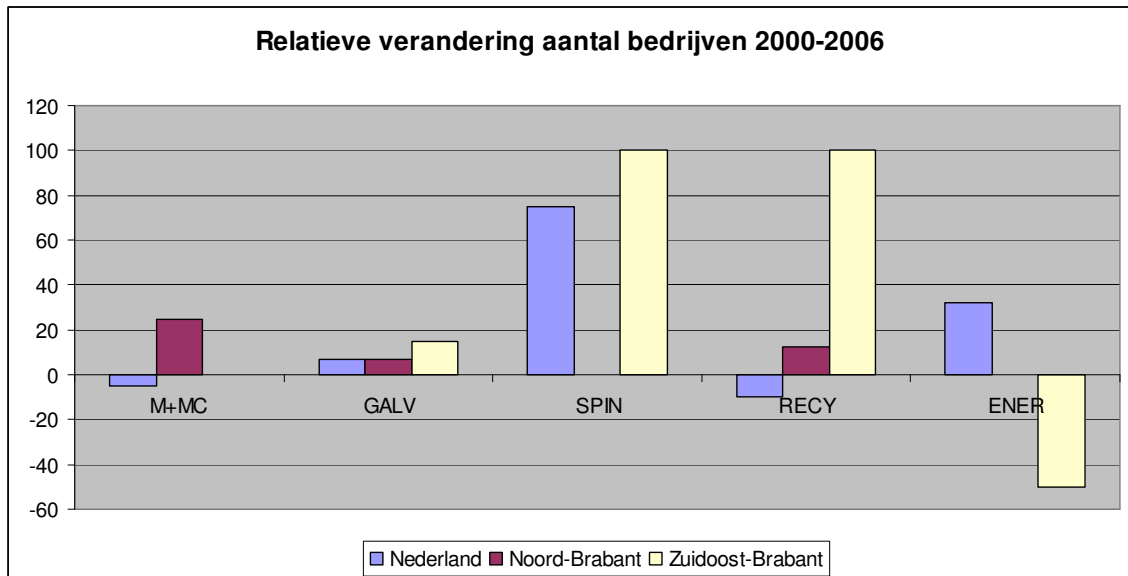
Van de jaren vóór 2002 zijn geen data beschikbaar. Het aantal bedrijven is groeiende, +32% ten opzichte van 2002. Binnen de provincie is sprake van een grillig verloop: van 25 in 2002 naar 40 in 2004, naar 25 in 2006. Op regionaal niveau is een afname van bedrijven te constateren.

Figuur 8.5: Ontwikkeling energieopwekking

Bron: CBS, 2008

In Figuur 8.6 is de ontwikkeling van de onderscheiden bedrijfspgroepen samengevat. Uit de figuur komt naar voren dat, op energie na, de provincie Brabant en de regio Zuidoost-Brabant over het algemeen beter scoren op de ontwikkeling van het aantal bedrijven in de genoemde bedrijfspgroepen dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 8.6: Relatieve verandering in aantal bedrijven (2000-2006)

M+MC = metaal/metaalcomposiet, GALV = galvano, SPIN = spinnerijen, RECY = recycling, ENER = energieopwekking.

De groei voor SPIN in Zuidoost is 500%, dit is in grafiek verkleind tot 100%

De verandering voor energie opwekking is ten opzichte van 2002 en niet 2000.

Regionale verschillen in de groei van het aantal bedrijven zijn onder meer het gevolg van verschillen in het ondernemersklimaat voor bepaalde typen bedrijven in de specifieke regio's. Voor stuwende (industriële) bedrijvigheid heeft zich de afgelopen jaren een verschuiving voorgedaan richting het zuiden en oosten van Nederland en de verwachting is dat deze trend zich de komende jaren doorzet¹⁸. Voor bedrijven in de basismetalen, metaalbewerking en chemie (waaronder de metaalcomposiet bedrijven, galvano bedrijven en spinnerijen vallen) zijn de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel en optimale bereikbaarheid via de weg belangrijke locatiefactoren.

Met name door de toenemende congestie in de Randstad wijken bedrijven in deze sectoren meer en meer uit naar het noorden en zuidoosten van Nederland. Door toenemende internationalisatie in deze sectoren hebben deze regio's tevens het voordeel dicht bij de belangrijke Duitse markt gelegen te zijn¹⁹. Daarnaast hechten chemiebedrijven grote waarde aan clustering van chemische bedrijvigheid, bij voorkeur nabij diep vaarwater. Recyclingbedrijven zijn veel meer regionaal gebonden en wensen in de nabijheid van belangrijke klanten gevestigd te zijn. Op basis van deze vestigingscondities mag verwacht worden dat met name voor de metaalcomposiet en galvano bedrijven de provincie Brabant en de regio Zuidoost-Brabant een gunstig ondernemersklimaat kennen.

Hetzelfde geldt voor de chemische bedrijvigheid (spinnerijen), maar het zwaartepunt ligt daarbij op de bestaande chemische clusters in het westen van Brabant. In het kader van het Make-it programma trachten de Brabantse en Limburgse ontwikkelingsmaatschappijen de regio aantrekkelijker te maken voor bedrijven uit de maakindustrie, waaronder de genoemde bedrijfstakken.

¹⁸ De economische hittekaart van Nederland, Ministerie van EZ, 2002

¹⁹ De metalektrosector in Noord-Nederland, NOM, 2003

Verbetering van het ondernemingsklimaat is een van de speerpunten van dit programma²⁰. Nederlandse ondernemers verwachten echter dat de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van andere Europese landen en de rest van de wereld voor bedrijven uit de maakindustrie zal verslechteren²¹.

Groei van het aantal bedrijven in de genoemde bedrijfspgroepen is tevens afhankelijk van het economische klimaat. Het aantal startende ondernemingen daalt bij een afnemende economische groei, evenals het aantal nieuwe dochterondernemingen van bestaande bedrijven²². De huidige verwachtingen ten aanzien van het algemeen economisch klimaat voor de komende jaren is onzeker.

De eerste ruimte op het DIC komt beschikbaar na 2010.

Ten aanzien van het aantal bedrijven en de ontwikkeling hiervan kan geconcludeerd worden dat de bedrijfspgroepen metaalcomposiet, galvano en recycling kansen biedt voor het DIC. Gezien het absolute aantal bedrijven in de galvano bedrijfspgroep kan dit een belangrijke potentiële doelgroep voor het DIC zijn.

De focus op de maakindustrie in Zuid-Nederland, de relatief goede bereikbaarheid en nabijheid van belangrijke internationale markten maken het ondernemersklimaat voor de genoemde bedrijfspgroepen in ieder geval op nationale schaal concurrerend. Afhankelijk van de verdere economische ontwikkeling zal het aantal bedrijven in deze sectoren verder toe kunnen nemen.

8.3.3 Mobiliteit

Er zijn een drietal factoren aan te wijzen die de mobiliteit van bedrijven beïnvloeden;

- Investeringen; bedrijven die veel geïnvesteerd hebben in de huidige locatie zijn minder geneigd zich te verplaatsen, omdat de kosten voor een verhuizing in dat geval hoger liggen. Zo blijkt bijvoorbeeld dat bedrijven die hun bedrijfspand in eigen bezit hebben minder verplaatsingsgeneigd zijn dan bedrijven die hun bedrijfspand huren²³;
- bedrijfspgrootte; grote bedrijven zijn over het algemeen minder mobiel dan kleinere bedrijven²⁴;
- regionale verankering; naarmate bedrijven lokaal of regionaal meer verankerd zijn, zijn ze minder mobiel. Bedrijven zijn echter in toenemende 'footloose' door voortschrijdende globalisering en doordat de besluitvorming veelal plaatsvindt op de hoofdkantoren die elders gevestigd zijn.

De prestatie van bedrijven op deze factoren bepaalt de kans dat bedrijven zich gaan verplaatsen. Voor individuele bedrijven valt nauwelijks te voorspellen of en wanneer zij zich gaan verplaatsen.

Uit de eerdere marktstudie kwam de verwachting naar voren dat de mobiliteit voor de doelgroepen van het DIC terrein relatief beperkt zal zijn, omdat het gaat om relatief grote bedrijven die aanzienlijke hebben geïnvesteerd in het productieproces. De verhuiskosten voor dergelijk bedrijven zijn aanzienlijk.

²⁰ Strategie maakindustrie Zuid-Nederland, BOM/LIOF, 2003

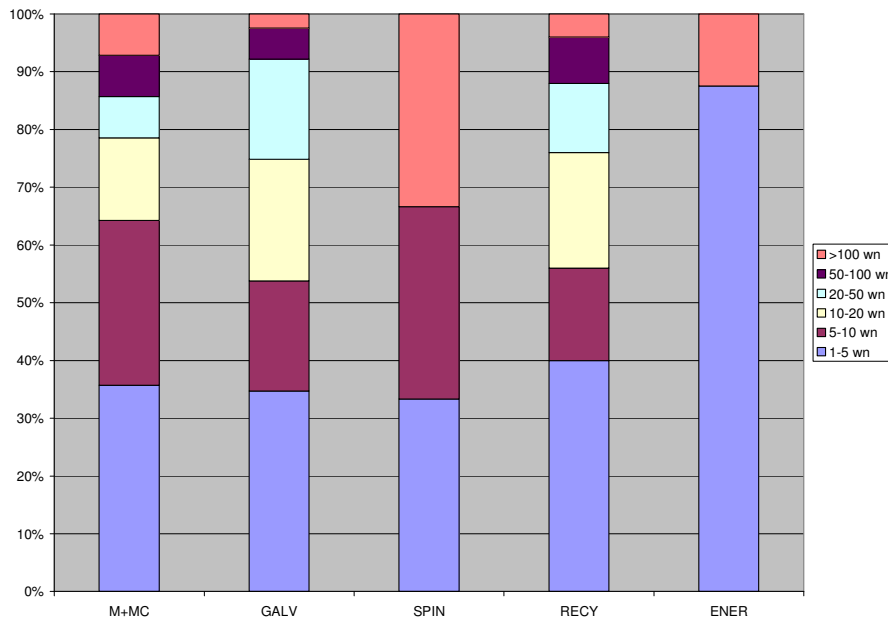
²¹ Made in Holland; trends in de Nederlandse industrie 2002-2007, Deloitte & Touche, 2002

²² Ondernemerschapmonitor winter 2002-2003, Ministerie van EZ, 2003

²³ Resultaten database bedrijfsruimtegebruikers Nederland, Stec Groep, 2002

²⁴ BLM, De vraag naar ruimte voor economische activiteit tot 2040, CPB, 2005

Uit onderstaande Figuur 8.7 blijkt echter dat een groot deel van de bedrijven uit de bedrijfsgroepen behoren tot de categorie kleinbedrijf (bedrijven met minder dan 10 werknemers) en het middenbedrijf (bedrijven met tussen de 10 en 100 werknemers). Dit geldt vooral voor galvano en recycling bedrijven en in mindere mate voor spinnerijen. Opvallend is de groep energie, waarin een groot aantal ondernemingen met 1-5 werknemers (kleinbedrijf) zit, geen middenbedrijf, maar wel weer grootbedrijf. We verklaren dit door aan te nemen dat het hier gaat om windmolens die solitair zijn opgesteld en als bedrijfsmatige activiteit worden ontplooid.

Figuur 8.7: Verdeling bedrijven naar bedrijfsgrootte Bron: CBS, 2008

M+MC = metaal/metaalcomposiet, GALV = galvano, SPIN = spinnerijen, RECY = recycling, ENER = energie

Over gedane investeringen op de huidige locatie valt op basis van de cijfers weinig te zeggen, maar naar verwachting zullen deze samenhangen met de bedrijfsgrootte. Grote bedrijven hebben over het algemeen meer geïnvesteerd in de huidige locatie en zijn daardoor minder geneigd zich te verplaatsen. Daar staat tegenover dat grotere bedrijven over het algemeen meer investeren dan kleine bedrijven²⁵. In de marktstudie is geconcludeerd dat chemische bedrijven (spinnerijen) en bedrijven uit de basismetaal (metaalcomposiet) bij voorkeur op de huidige locatie uitbreiden.

Gemiddeld 30% van alle productiebedrijven huurt zijn bedrijfsruimte. Voor deze groep bedrijven is verplaatsing minder kostbaar, omdat zij minder geïnvesteerd hebben in de huidige locatie.

De mobiliteit van doelgroepsectoren manifesteert zich op een tweetal niveaus. Vanwege het belang van behoud van werknemers, relaties met klanten en toeleveranciers en de sociale binding met de regio beperken bedrijven zich bij verplaatsing tot een straal van maximaal 20 km vanaf de huidige locatie.

Dit geldt voor alle bedrijfsgroepen die tot de doelgroep van het DIC gerekend worden, maar met name voor kleinere bedrijven. Uit onderzoek blijkt dat meer dan 80% van alle bedrijven zich bij verplaatsing uitsluitend richt op de eigen regio.

²⁵ Resultaten ERBO-enquete 2003-2004, KvK Oost-Brabant, 2004

Wanneer er echter sprake is van verplaatsing naar of van een andere regio dan bekijken bedrijven hun gehele locatiestrategie opnieuw.

Voor de doelgroepen van het DIC geldt in dat geval dat locaties met lagere arbeidskosten, minder stringente (milieu)regelgeving en een ruimer aanbod van ruimte de voorkeur genieten. Deze zijn over het algemeen buiten Nederland gelegen. Dit blijkt ook uit het feit dat investeringen in productiefaciliteiten en in de chemische en maakindustrie in toenemende mate plaats vinden in nieuwkomers binnen de EU (Oost-Europa²⁶). Voor hoogwaardige activiteiten in deze sectoren is Nederland gezien het hoge opleidingsniveau van de beroepsbevolking echter wel interessant²⁷.

Op basis van de geschetste ontwikkelingen kan geconcludeerd worden dat er sprake is van voldoende dynamiek in de bedrijfsgroepen die zich op het DIC kunnen vestigen. Dit geldt met name voor kleinere en middelgrote bedrijven met een regionale focus. Grotere internationale bedrijven richten hun blik bij relocatie veelal op goedkopere productielocaties in bijvoorbeeld Oost-Europa.

8.3.4 Investeringsbereidheid

De investeringsbereidheid van ondernemers hangt voor een groot deel samen met de ontwikkeling van de conjunctuur. In tijden van economische voorspoed ligt het investeringsniveau in de industrie hoger dan in perioden van dalende economische groei. Echter, niet alleen het absolute niveau van investeringen is afhankelijk van het economisch klimaat, ook de bestemming van de investering is daarvan afhankelijk.

Gemiddeld wordt 60-70 procent van de investeringen door industriële bedrijven ingezet voor vervanging en uitbreiding van de productiecapaciteit. Daarbij geldt dat in perioden van hoogconjunctuur de investeringen aangewend worden voor uitbreiding van de productiecapaciteit, terwijl in perioden van laagconjunctuur vervanging van de bestaande kapitaalgoederen het voornaamste doel van investeringen is. Momenteel zijn de financiële mogelijkheden om te investeren beperkt vanwege de lage winstniveaus of zelfs krimpende omzetcijfers, het onaantrekkelijke beursklimaat en de aanscherping van kredietcriteria door banken. Naar verwachting daalt dit en volgend jaar het totaal van de bedrijfsinvesteringen nog verder, een krimp die vrijwel volledig aan de forse daling van de investeringen in bedrijfsgebouwen kan worden toegeschreven. De verschillen naar branche binnen de industrie zijn hierbij gering. Bij een aantrekkende economie zal de vraag naar nieuwe ruimte voor uitbreidingen weer toenemen. Aangezien de eerste ruimte op het DIC waarschijnlijk na 2010 beschikbaar komt en de verwachting dat er zicht komt op het aantrekken van de economische groei na 2010, zal de huidige afname in de bedrijfsinvesteringen slechts tijdelijk invloed hebben op de vraag naar ruimte op het DIC.

Zoals eerder gesteld hangen investeringen in de chemie (spinnerijen) in grote mate samen met de wereldwijde economische ontwikkelingen aangezien chemische bedrijven een groot deel van de productie exporteren en de chemie sterk conjunctuurgevoelig is²⁸. Chemische bedrijven breiden bij voorkeur uit op de bestaande vestigingslocatie. Alleen voor het aanboren van nieuwe markten of wanneer uitbreiding op de huidige locatie niet mogelijk is wordt een nieuwe locatie gezocht.

²⁶ European Investment Monitor 2003, E&Y, 2003

²⁷ De toekomst van de maakindustrie in Zuid-Nederland, BOM en LIOF, 2002

²⁸ Scenario's chemische industrie in Nederland tot 2010

Deze locatie is bij voorkeur gelegen nabij een bestaand cluster van chemische bedrijvigheid en in de nabijheid van diep vaarwater. In de provincie Brabant zal de regio West-Brabant hierbij naar alle waarschijnlijkheid de voorkeur verdienen.

Ook investeringen in de metaalsector hangen in sterke mate samen met de ontwikkeling van de conjunctuur. Er is wel een verschil tussen de basismetaleen (metaalcomposiet) en de metaalproducten (galvano). De vooruitzichten voor de basismetaleen zijn beperkt. Door internationalisatie en rationalisatie neemt het aantal arbeidsplaatsen in deze sector af. Vanwege de verzonken investeringen in de bestaande productiecomplexen is verplaatsing vaak niet aan de orde. Investeringen worden aangewend voor optimalisatie van het productiecomplex. Wanneer verplaatsing wel aan de orde is lijken locaties buiten West-Europa meer voor de hand te liggen. Voor metaalproducten is de situatie anders. Deze bedrijven zijn over het algemeen kleinschaliger (zie ook Figuur 8.7), sterk afhankelijk van het bestaande personeel en vanwege klanten gebonden aan de regio. Bedrijven in deze sector uit de regio Zuidoost-Brabant zijn een kansrijke sector voor vestiging op het DIC.

8.3.5 Scenario's

In de verschillende paragrafen is aangegeven dat de algemene economische ontwikkeling van invloed is op het aantal bedrijven, de mobiliteit en investeringen van bedrijven. Om de invloed van economische ontwikkeling duidelijk te maken wordt gebruik gemaakt van een drietal scenario's voor economische ontwikkeling die door het Centraal Planbureau (CPB) worden onderscheiden, te weten Divided Europe, European Coordination en Global Competition. In onderstaande tabel worden de kenmerken van de verschillende economische scenario's weergegeven. In Tabel 8.4 wordt vervolgens de gevolgen van het scenario voor het aantal bedrijven, de mobiliteit en de investeringen weergegeven.

Tabel 8.3: Scenario's voor economische ontwikkeling

Divided Europe	European Coordination	Global Competition
Sterke BBP groei in Noord-Amerika en Azië, Europa blijft achter	Tamelijk sterke BBP groei in Europa en Azië, Noord-Amerika blijft achter	Wereldwijde sterke BBP groei
BBP groei Nederland 1,5%/jaar	BBP groei Nederland 2,75%/jaar	BBP groei Nederland 3,25%
Zwakke groei particuliere consumptie	Vrij sterke stijging particuliere consumptie	Particuliere consumptie stijgt sterk, zeer grote mate van productdifferentiatie
Productiestructuur verandert relatief weinig	Minder scherpe internationale concurrentie	Productiestructuur sterk dynamisch; nadruk op comparatieve voordelen en groter accent op hoogwaardige activiteiten
Relatief hoge werkloosheid, weinig dynamiek	Werkloosheid daalt, beperkte dynamiek	Werkloosheid laag, wel grote dynamiek

Bron: CPB

De geschetste beelden geven aan dat het marktpotentieel voor het DIC het hoogste is in het EC scenario en in mindere mate GC scenario. In het DE scenario is er eenvoudigweg te weinig dynamiek; bedrijven blijven zitten waar ze zitten, er is nauwelijks sprake van economische groei, dus uitbreiding van de productiecapaciteit is een uitzondering. Investeringen zijn gericht op rationalisatie.

In het EC scenario is er wel sprake van verhoogde dynamiek waardoor uitbreidingen en relocatie mogelijk zijn, maar is er slechts beperkt sprake van internationale concurrentie, waardoor bedrijven zich voor hun locatie richten op de eigen regio. Uit eerdere paragrafen is reeds naar voren gekomen dat de regio Zuidoost-Brabant relatief sterk vertegenwoordigt is bij de potentiële doelgroepen voor het DIC (met uitzondering van de spinnerijen). In het GC scenario zal Oost-Europa meer en meer in beeld komen als alternatieve vestigingslocatie. Alleen voor hoogwaardige productie in de chemie en metaalproducten zal het DIC terrein een aantrekkelijke vestigingslocatie blijven.

Tabel 8.4: Invloed economische scenario's op aantal bedrijven, mobiliteit en investeringen

	Divided Europe (DE)	European Coordination (EC)	Global Competition (GC)
Aantal bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkte toename aantal bedrijven - Geen duidelijke verschillen in groei tussen sectoren. Relatieve aandeel van verschillende sectoren blijft gelijk - Beperkte verschuivingen in concurrentiekracht regio's 	<ul style="list-style-type: none"> - Toename van aantal bedrijven. - Groei zichtbaar in alle sectoren, maar relatief aandeel van galvanobedrijven en recycling neemt toe 	<ul style="list-style-type: none"> - Sterke toename totaal aantal bedrijven, maar sterke verschillen tussen sectoren. - Toename in groeiende sectoren als metaalproducten, recycling en energie - Afname aantal bedrijven in basismetaal
Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Zeer beperkte mobiliteit van bedrijven - Verplaatsingen afhankelijk van noodzakelijke uitbreidingsruimte voor bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> - Mobiliteit lokaal en regionaal geconcentreerd - Internationale relocatie geen optie 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoge nationale internationale mobiliteit. Gezien kenmerken NL focus op hoogwaardige bedrijvigheid - Met name dynamiek in galvanobedrijven en recyclingbedrijven
Investeringen	<ul style="list-style-type: none"> - Laag investeringsniveau - Investeringsniveau met name in rationalisatie van productie voor stagnerende sectoren, zoals basischemie en basismetaal - Uitbreidingsinvesteringen met name in productie voor regionale en nationale markt in sectoren 	<ul style="list-style-type: none"> - Toename van investeringen van bedrijven van buiten de EU voor Europese markt - Investeringsniveau gelijkmatig verdeeld over vervanging en uitbreiding 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoog investeringsniveau, waarvan aanzienlijk deel in uitbreiding van productiecapaciteit voor hoogwaardige producten en sectoren waarin NL comparatief voordeel heeft, zoals chemie

Ruimte voor bedrijven op het DIC zal naar verwachting na 2010 beschikbaar komen. Gezegd moet worden dat de economische conjunctuur moeilijk te voorspellen is, zeker nu er sprake is van een kredietcrisis die onverwachte economische wendingen te zien geeft. Ondanks dat wordt opgemerkt dat de EC en GC scenario's de toekomstige situatie naar verwachting beter weergeven dan het DE scenario.

8.3.6 Conclusie

Tabel 8.5 geeft een overzicht van de ontwikkelingen ten aanzien van het aantal bedrijven, de mobiliteit en investeringen voor de onderscheiden bedrijfspgroepen.

Tabel 8.5: *Inschatting aantal bedrijven, mobiliteit en investeringen per bedrijfspgroep*

	Aantal bedrijven	Mobiliteit	Investeringsen
Metaal en metaalcomposiet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Absoluut gezien beperkt aantal bedrijven ▪ Afname aantal bedrijven in NL ▪ Stabiel aantal bedrijven in ZO-Brabant 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit hangt in sterke mate samen met conjunctuur ▪ Focus op de eigen regio door kleine en middelgrote bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beperkte vooruitzichten voor de sector ▪ Investeringsen voornamelijk in optimalisatie bestaande productiecomplex ▪ Uitbreiding bij voorkeur in lage lonen landen met minder strenge regelgeving
Galvano	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Absoluut aantal bedrijven aanzienlijk ▪ Beperkte groei aantal bedrijven in NL, maar wel groei in regio ZO-Brabant 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aandeel midden- en kleinbedrijf aanzienlijk ▪ Focus op eigen regio door kleine en middelgrote bedrijven ▪ Mobiliteit relatief stabiel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Door personeel en klanten gebonden aan de regio ▪ Investeringsen in uitbreiding en vervanging bestaande kapitaalgoederen
Spinnerijen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zeer beperkt aantal spinnerijen in NL, maar wel groei. ▪ Forse groei spinnerijen in ZO-Brabant 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relatief beperkt aantal kleinere bedrijven ▪ Uitbreiding bij voorkeur op de eigen locatie ▪ Mobiliteit hangt in sterke mate samen met stand conjunctuur ▪ Verplaatsende bedrijven boven gemiddeld 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relatief groot aantal grote bedrijven die meer investeringsbereid zijn ▪ Bij voorkeur op huidige locatie ▪ Bij voorkeur clustering met andere chem. bedrijven ▪ Investeringsen afhankelijk van economisch klimaat
Recycling	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stabiel aantal bedrijven ▪ Aandeel bedrijven in ZO-Brabant beperkt maar stabiel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fors aandeel van midden- en kleinbedrijf in totaal aantal bedrijven ▪ Focus op de eigen regio door kleine en middelgrote bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investeringsbereidheid neemt af ▪ Door klanten zijn bedrijven sterk gebonden aan regio
Energie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forse groei aantal bedrijven in NL ▪ Grillig verloop in NB, ▪ Afnemend aantal in de regio Zuidoost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobiliteit hangt in sterke mate samen met stand conjunctuur en beleid ▪ Grotere bedrijven zijn relatief mobiel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grotere bedrijven zijn relatief ongebonden aan regio ▪ Investeringsbereid ▪ Bij voorkeur clustering met grootverbruikers ▪ Investeringsen afhankelijk van economisch klimaat en beleid

Op basis van bovenstaand overzicht kunnen de volgende conclusies met betrekking tot het marktpotentieel van het DIC terrein getrokken worden:

- Kleine en middelgrote bedrijven uit de directe omgeving vormen de belangrijkste doelgroep voor vestiging op het DIC terrein;
- Gezien de ontwikkeling van het aantal bedrijven in de regio lijkt Zuidoost-Brabant met name voor metaal/metaalcomposiet en recycling bedrijven een aantrekkelijke vestigingslocatie;
- De kans op vestiging is groter naarmate er meer bedrijven uit deze groep in de nabijheid gevestigd zijn. Gezien de omvang van de sectoren zijn op basis hiervan de bedrijfspgroepen galvano en recycling belangrijke doelgroepen;
- Uitbreidingsinvesteringsen zijn met name bij galvano en recycling bedrijven te verwachten.

9 ALTERNATIEVENONDERZOEK

9.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden alternatieven voor de inrichting en bedrijven(clusters) onderzocht. De inrichtingsalternatieven verkennen de mogelijkheden voor de ruimtelijke opzet en inpassing van het DIC, de bedrijvenalternatieven de synergiemogelijkheden. Daarnaast is de optie onderzocht voor het aanpassen van de GHS begrenzing op het DIC.

9.2 Inrichtingsalternatieven

9.2.1 Kwaliteiten en kansen

De huidige situatie biedt vele kansen voor de ontwikkeling van het DIC terrein:

- De heldere functionele eenheid van het huidige industriële complex op een ondergrond van heide spreekt tot de verbeelding. Dit industriële complex kun je zien als een eiland temidden van een zee aan waardevolle natuurgebieden of als een ruimteschip dat is neergedaald. Dit schijnbaar vergeten gebied aan de rand van Brabant, op de grens met Limburg en België vormt een krachtige eenheid die het waard is beleefd te worden;
- De relatief afgelegen ligging en het aanbod van ruimte rondom het huidige industriële complex, bieden kansen voor ontwikkeling van het DIC (bedrijven én natuur);
- De rijkdom aan omliggende landschappen die alle samenkomen op het bedrijventerrein, biedt velerlei aanknopingspunten tot een karakteristieke inrichting van dit terrein in de toekomst. Een inrichting die uniek is, gerelateerd aan en geïnspireerd door haar directe omgeving;
- Door haar eigen maat, schaal en gebruik is dit terrein compleet anders dan de directe omgeving;
- De stedenbouwkundige structuur van zowel Budel-Dorplein als het industriële complex zit zo helder in elkaar dat dit verder uitgewerkt kan worden. De spoorlijn, de hoogspanningsmasten en het kanaal vormen heldere lijnen in dit werklandschap;
- Een in de nabijheid van het vennenlandschap te ontwikkelen bedrijventerrein zal snel de sfeer van dit vengebied beïnvloeden. Omgekeerd kan het décor van het vengebied de randen van het DIC mede gaan bepalen.

9.2.2 Ontwerputgangspunten

Bij de ontwikkeling van een bedrijventerrein in Cranendonck dient rekening gehouden te worden met het beleid ten aanzien van aspecten als ruimtelijke ordening, natuur, milieu en verkeer. In het beleid worden ook doelen geformuleerd die van toepassing zijn op de ontwikkeling van het DIC. Voorbeelden hiervan zijn:

- Bestaande ruimte intensiever en multifunctioneler benutten (efficiënt ruimtegebruik);
- Verminderen van de effecten van mobiliteit op de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit;
- Vergroten van de verkeersveiligheid;
- Bepalingen aan de bouwhoogte in de luchtvaartzone van Kempen Airport;

- Aandacht besteden aan een optimale landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit:
 - eigen identiteit;
 - stimuleren van de beleefbaarheid van cultuurhistorische relictten;
 - integrale gebiedsontwikkeling;
 - samenhang met de omgeving;
 - belevingswaarde van het terrein vergroten.

9.3 Ruimtelijke modellen

Met deze doelen in het achterhoofd worden hier drie ruimtelijke modellen beschreven:

1. ballon (accent bedrijven)
2. vesting (accent natuur)
3. verspreid (accent recreatief medegebruik)

Alle drie de modellen gaan uit van de volgende ontwerppuntjes:

- Het bedrijventerrein als één herkenbare eenheid ontwikkelen;
- Verkaveling en ontsluiting volgens bestaande richting;
- Versterken van bestaande (beeld) kwaliteiten;
- Ontlasten van Budel Dorplein door noordelijke ontsluiting op de Fabrieksstraat.

9.3.1 Ballon model

Figuur 9.1 Het ballon model

Volgens het ballonprincipe dijt het bedrijventerrein bij elk nieuw initiatief verder uit.

Van tevoren is niet bekend wat de uiteindelijke grenzen van dit terrein worden. Direct rondom de huidige kern, gevormd door het bestaande bedrijf, komen nieuwe bedrijven die samenwerken met het bestaande bedrijf (synergie). Zo groeit het terrein naar buiten toe. Het bedrijfsleven staat hier voorop en het is niet bekend hoe groot de ballon wordt. Verwacht wordt dat in de nabijheid van het bedrijventerrein investeringen op het gebied van natuur achterwege gelaten zullen worden. De eenheid van het bedrijventerrein zal in een eenduidige verkavelingsrichting, ontsluiting en eenduidige architectuur (familie van elkaar) en materiaalgebruik gezocht moeten worden. Er zullen geen heldere voor- en achterkanten vormgegeven worden, omdat er geen heldere grenzen zijn.

9.3.2 Vesting model

Vestingsteden zijn duidelijke herkenbare compacte door mensen gemaakte verdedigingsstructuren. In dit model wordt de vesting gebruikt als metafoor. Hier wordt het bedrijventerrein namelijk niet tegen de omliggende natuur beschermd, maar zal de heldere grens, die gevormd wordt door de wallen en de grachten, juist de natuur beschermen tegen de invloeden van de mens.

Figuur 9.2 Het vesting model

Doordat dit model een heldere grens aan het bedrijventerrein stelt, zal eerder geïnvesteerd worden in natuurontwikkeling van nabij gelegen gebieden.

Binnen het bedrijventerrein wordt een heldere bedrijfszoning gepland, waarbij de zwaardere industrie in de kern komt te liggen en lichtere bedrijven in een schil daaromheen. De randen van dit industrieterrein kunnen met zorg als voorkanten ontworpen worden, omdat van tevoren bekend is waar deze randen liggen en het permanente randen zijn.

Vanuit de beleving van de omgeving gezien is het aan te raden het besloten en kleinschalige karakter van de omliggende landschappen te behouden zodat het industrie-complex een verstopte verrassing blijft. Deze vesting wordt als samengestelde eenheid, met een herkenbare architectuur die tot eenzelfde familie behoort, ontwikkeld. Functioneel met elkaar verbonden gebouwen zullen samen het DIC vormen en eenheid tot uitdrukking brengen in materiaalgebruik, vormtaal en een eenduidige stedenbouwkundige opzet.

9.3.3 Verspreid model

Waar het vorige model gebruik maakt van scheiding van bedrijven en natuur gaat het bij dit model juist om verweving van deze functies. Voordeel voor de afzonderlijke bedrijven is dat elk bedrijf als een eigen eenheid op "een eiland" in de natuur haar eigen afgebakende plek zal krijgen. Elke kavel wordt omringd door groen.

Figuur 9.3 Het verspreid model

Dit groen levert echter niet die robuuste groenstructuren op waarbij natuurwaarden worden verhoogd. In werkelijkheid zal het geheel eruit zien als een ruim opgezet en groen bedrijventerrein, waar "tussen de bedrijven door" gepicknickt kan worden. Elk bedrijf moet apart afgesloten worden om gevaarlijke (bedrijfs)situaties te voorkomen. De eenheid van dit bedrijventerrein kan gezocht worden in een robuuste groenstructuur, die alles bijeen houdt. Zo zou één nieuw doelnaat (of één aanpalende) gebruikt kunnen worden als leidraad voor het ontwikkelen van het gehele terrein. Een sterk grid met herkenbare gebouwen, een eenduidig materiaalgebruik, kleurgebruik en architectuur kan ook het geheel tot een eenheid maken. Zowel ecologisch gezien als vanuit recreatief medegebruik is het wenselijk het DIC zo in te richten dat voor mens en dier toegankelijke paden het terrein doorsnijden en verbindingen leggen tussen de recreatief aantrekkelijke natuurgebieden ten noorden van het DIC en die ten zuiden ervan.

In dit model is het terrein vanaf meerdere zijden benaderbaar, beleefbaar en ontsloten.

Slotsom

De drie modellen zijn in een werksessie aan de klankbordgroep getoond en besproken. De voorkeur van alle werkgroepen ging uit naar het compacte “vestigingsmodel”. De uitgangspunten achter dit model zijn:

- harde scheiding tussen industrie en natuur;
- compact bouwen binnen een heldere grens.

Deze uitgangspunten worden in het vervolgtraject naast de 4 algemene ontwerpuitgangspunten gehanteerd als ontwerpuitgangspunt.

9.4 Studietoelagen

Om greep te krijgen op de alternatievenontwikkeling zijn naast de autonome ruimtelijke ontwikkeling 3 studietoelagen ontwikkeld. Elk van deze 3 alternatieven is gebaseerd op het optimaliseren van een bepaald aspect, of het maximaal tegemoet komen aan een beperking.

De studietoelagen worden kort beschreven aan de hand van een beperkt aantal aspecten en “kerncriteria”. De winst (of verlies) van elk alternatief wordt beoordeeld in vergelijking met de autonome ontwikkeling. Van elk studietoelag is een schets gegeven.

De leeropbrengst van deze exercitie (bij welke maatregelen nemen nadelige milieueffecten af) is gebruikt voor het samenstellen van voorkeursalternatief en MMA.

9.4.1 EHS alternatief

De uitgangspunten bij dit alternatief zijn:

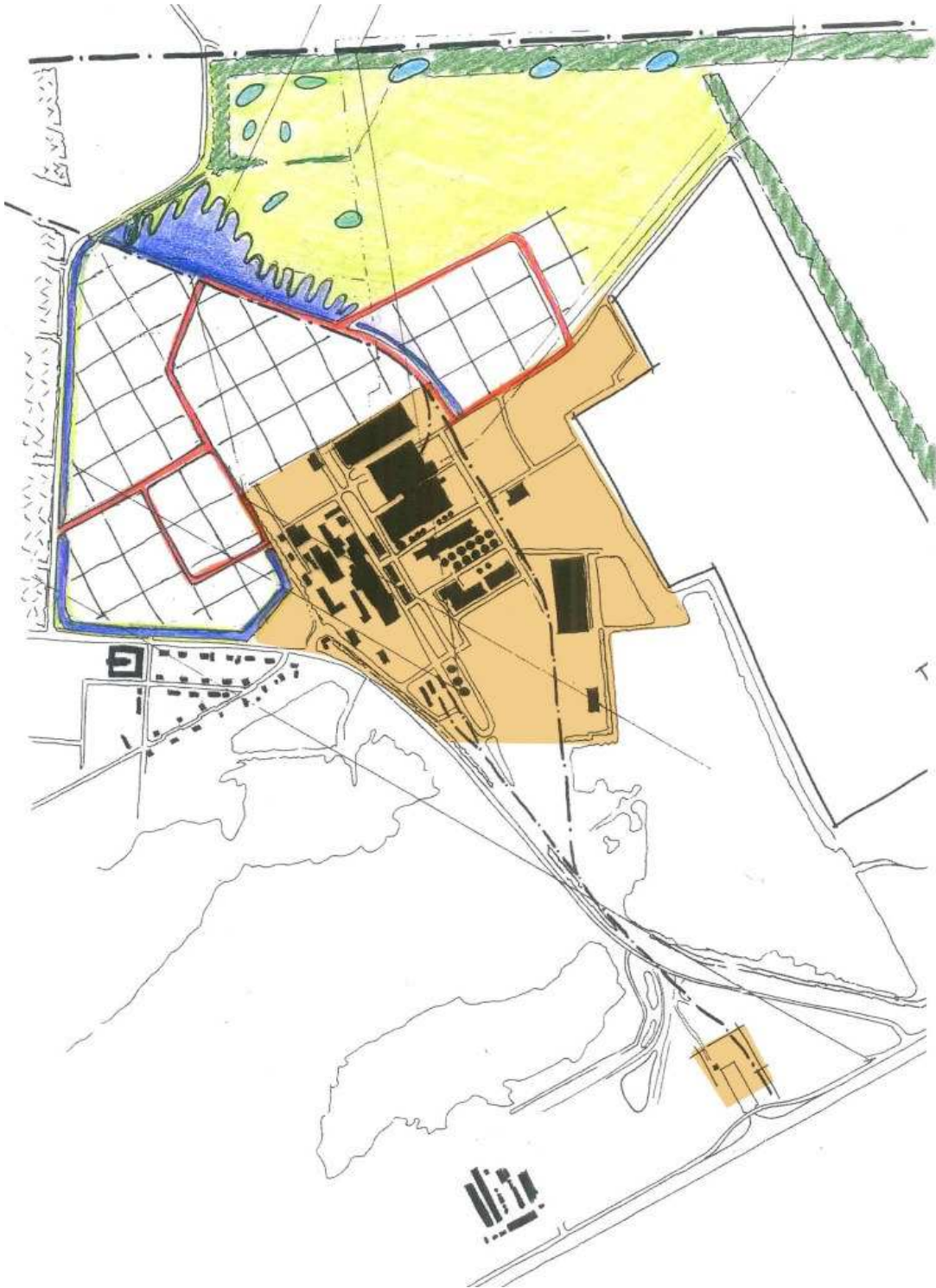
- Geen realisatie van bedrijven in de Ecologische Hoofdstructuur;
- Realiseren van gewenste natuurdoeltypen;
- De industrie komt in alle overige deelgebieden, ook in de GHS.

Er ontstaat een bedrijventerrein van bruto circa 58 hectare: 39 ha. ten noorden van de huidige fabriek en 19 ha bij de koelbassins en de oude stortplaats.

Het natuurgebied in de EHS beslaat circa 67 ha. Er wordt circa 14 ha industrieterrein geprojecteerd in de GHS, waar overigens sprake is van zeer beperkte natuurwaarden (zie hoofdstuk 4 Natuur).

Dit alternatief zorgt voor een beperkt nieuw bedrijvencomplex aan de noordzijde van Budel Dorplein. Om natuurontwikkeling in de EHS mogelijk te maken wordt het DIC westwaarts ontwikkeld, richting Budel Dorplein. Het uitzicht voor de bewoners verandert, hoewel het bos op de voormalige stortplaats blijft bestaan. Aan de noordzijde, waar de huidige Ecologische hoofdstructuur intact blijft en zich verder kan ontwikkelen, kan de belevingswaarde behoorlijk toenemen. De voorwaarde is wel dat het gebied in de toekomst toegankelijk is om dit te ervaren.

Aspect	Omschrijving
<i>Waterberging</i>	Vindt plaats aan de randen van het nieuwe bedrijventerrein.
<i>Ontsluiting</i>	Het is aannemelijk dat de bestaande weg ten zuiden van het bos op de voormalige stortplaats in gebruik genomen zal worden als tweede entree. Spoor en water zullen net als in de huidige situatie op kleine schaal in gebruik blijven voor aan- en afvoer.
<i>Bodem</i>	Geen aanpak van de stortplaats.
<i>Leefgebied habitatrictlijnsoorten</i>	De habitatrictlijnsoorten zijn voornamelijk aangetroffen in het beoogde EHS gebied, en worden door deze ontwikkeling niet aangetast. Naar verwachting zijn beperkte maatregelen aan de orde om verstoring vanuit het bedrijventerrein te voorkomen.
<i>Natuur</i>	Voor de aantasting van de GHS (potentieel natuurgebied) worden de noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen toegepast binnen het plangebied. In de EHS zal natuur worden doorontwikkeld.
<i>Product- en processynergie</i>	Er kan een groot aaneengesloten gebied worden ontwikkeld, waar synergie kansen krijgt.

Figuur 9.4 Schets van het EHS-alternatief

9.4.2 Natuurontwikkelingsalternatief (NOA)

De uitgangspunten bij dit alternatief zijn:

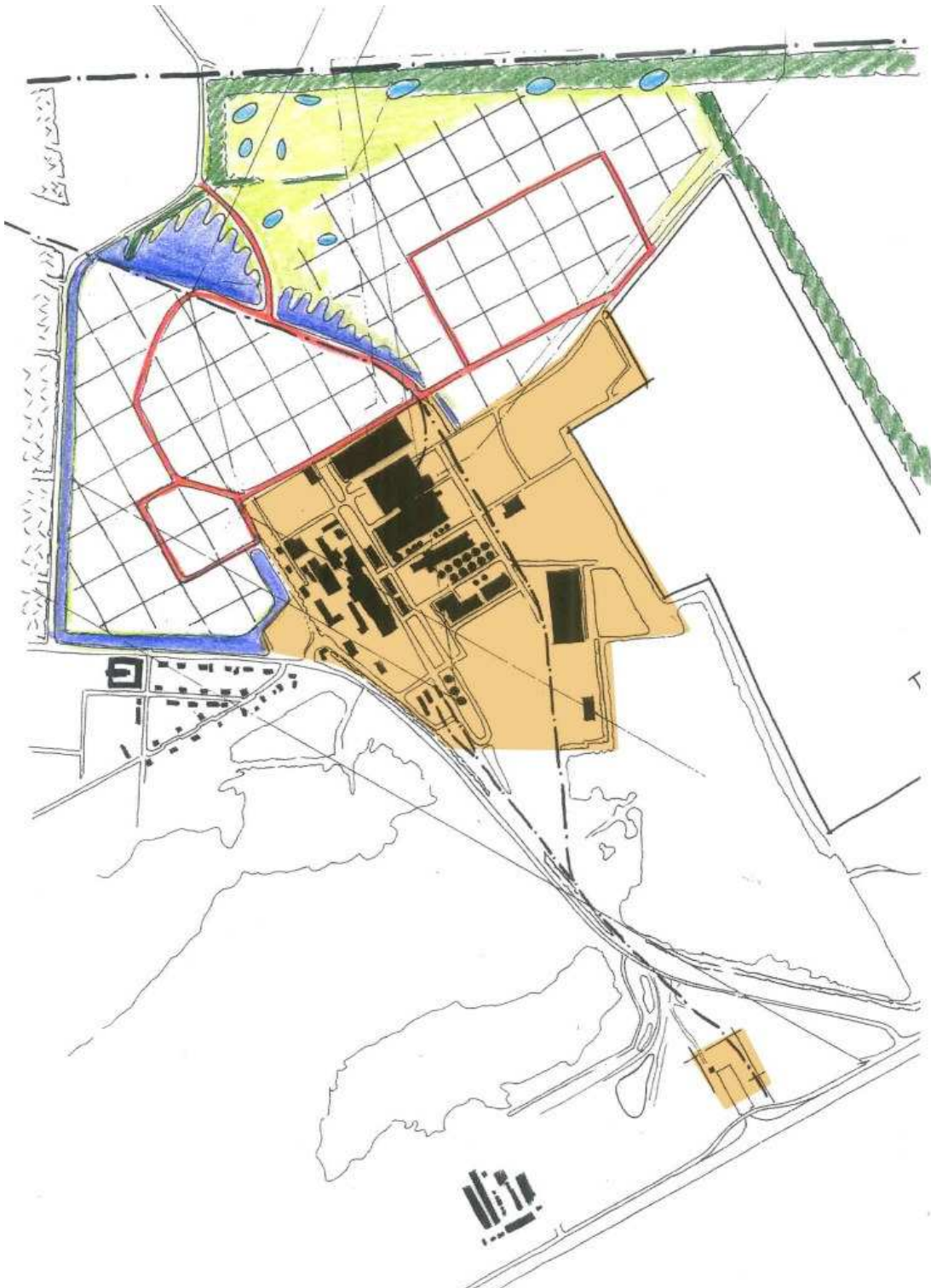
- Ontzien van de meest waardevolle natuur;
- Maximaal realiseren van gewenste natuurdoeltypen.;
- De industrie komt in alle overige deelgebieden, ook in de EHS en GHS.

Er ontstaat een bedrijventerrein van bruto circa 98 hectare: 79 ha ten noorden van de huidige fabriek en 19 ha bij de koelbassins en oude stortplaats.

In het EHS-gebied blijft circa 27 ha intact. Er wordt circa 14 ha industrieterrein geprojecteerd in de GHS, waar overigens sprake is van zeer beperkte natuurwaarden (zie hoofdstuk 5 Natuur).

Dit alternatief zorgt voor een omvangrijk nieuw bedrijvencomplex aan de noordzijde van Budel Dorplein. Om natuurontwikkeling mogelijk te maken wordt zowel buiten als binnen het plangebied op aanzienlijke schaal natuur ontwikkeld en versterkt. Door een optimale inpassing van de randen van het DIC, verandert het uitzicht voor de bewoners niet of nauwelijks.

Aspect	Omschrijving
<i>Waterberging</i>	Vindt plaats aan de randen van het nieuwe bedrijventerrein.
<i>Ontsluiting</i>	Er komt een nieuwe entree aan de noordzijde van het DIC aansluitend op de Fabriekstraat. Spoor en water worden als voersmodaliteiten versterkt.
<i>Bodem</i>	Er komen fondsen beschikbaar voor aanpak (nazorg) van de stortplaats.
<i>Leefgebied habitatrictlijnsoorten</i>	De habitatrictlijnsoorten (met name de heikikker) worden ontzien. Adequate maatregelen worden getroffen om verstoring vanuit het bedrijventerrein te voorkomen.
<i>Natuur</i>	Voor de aantasting van EHS en GHS (potentieel natuurgebied) worden mitigerende en compenserende maatregelen toegepast binnen en buiten het plangebied. Het alternatief zal in totaal circa 54 hectare nieuwe natuur opleveren.
<i>Product- en processynergie</i>	Er wordt een groot aaneengesloten gebied ontwikkeld, waar synergie (product en proces) bereikt wordt.

Figuur 9.5 Schets van het Natuurontwikkelingsalternatief

9.4.3 Maximaal bedrijvenalternatief (MBA)

De uitgangspunten bij dit alternatief zijn:

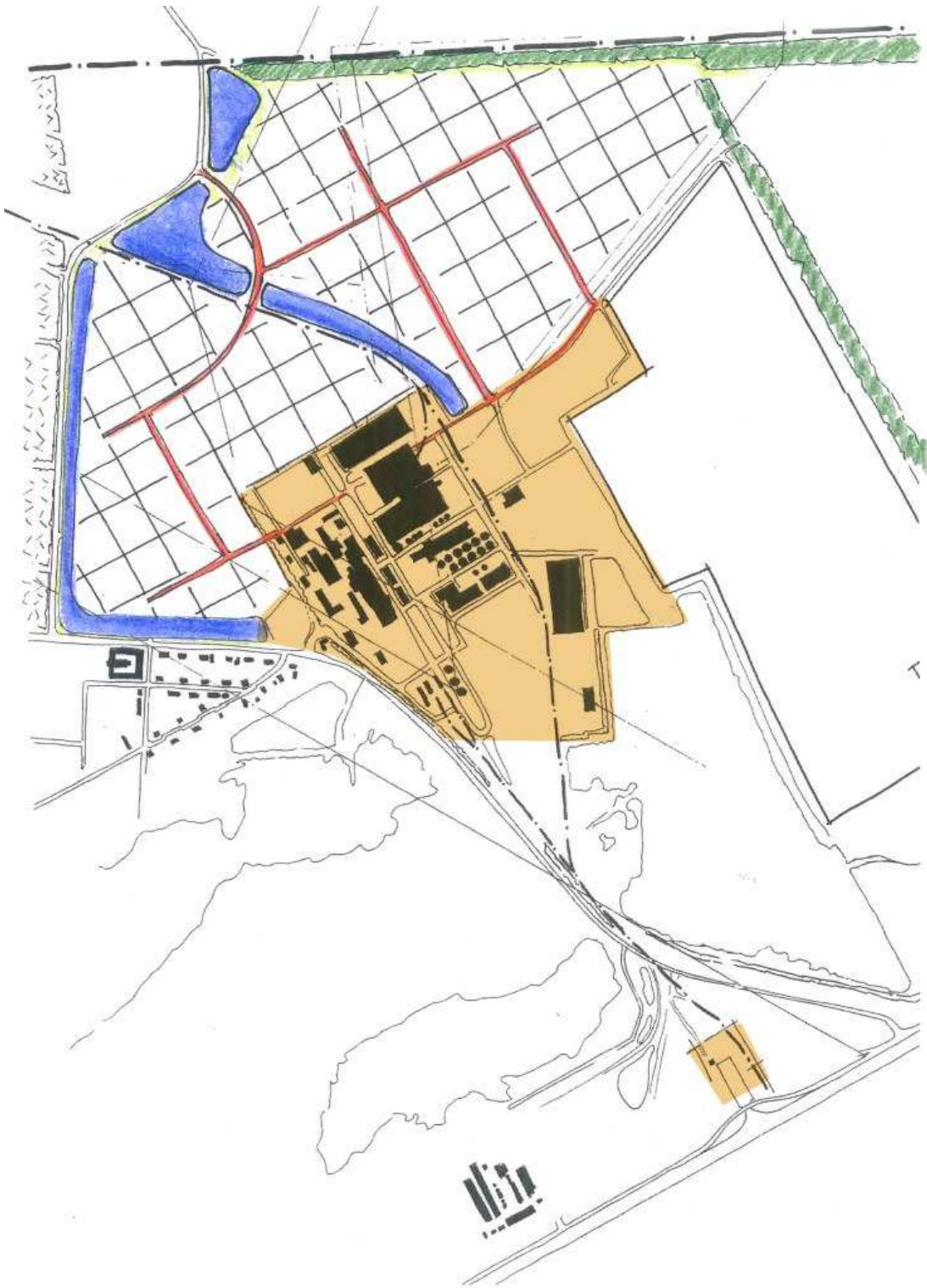
- Maximale ruimte voor bedrijven;
- In alle deelgebieden (ook EHS en GHS) wordt industrie ontwikkeld;
- Het verlies aan natuurwaarden wordt ruimhartig gecompenseerd.

Er ontstaat een groot bedrijventerrein van circa 125 hectare bruto.

Binnen het plangebied kan 58 ha GHS-natuur ingericht en beheerd worden, voornamelijk bij de klaarvijvers. Verder kan er nog 45 ha natuur ingericht en beheerd worden binnen de eigendomsgrenzen van Nyrstar, maar buiten het plangebied. Dit kan ten oosten van de jarosietbekkens, ten westen van de Fabrieksstraat bij de spoorlijn en in het ringselven (zie Figuur 9.6). Het verplaatsen van de habitat van met name de heikikker vanuit het noordwestelijk terreindeel naar een oostelijker gelegen gebied biedt kansen voor het verhogen van de natuurwaarde van de daar aanwezige droge heide, te versterken door toegespitst beheer.

Het DIC van deze omvang heeft een grote verandering van het gebied tot gevolg. In het alternatief wordt bewust gekozen voor een industrieterrein met regionale omvang en impact, waarbij omliggende natuurgebieden niet meer bepalend zijn, maar als omlijsting dienen. De woonomgeving in Budel Dorplein verandert door de grootschalige bebouwing op ingrijpende wijze.

Aspect	Omschrijving
<i>Waterberging</i>	Vindt plaats aan de randen van het nieuwe bedrijventerrein.
<i>Ontsluiting</i>	Nieuwe noordelijke weg aansluitend op de Fabrieksstraat. Spoor en water komen sterk in beeld voor aan- en afvoer.
<i>Bodem</i>	Dit is het enige alternatief dat financiële ruimte genereert voor nazorgmaatregelen voor de voormalige stortplaats.
<i>Leefgebied habitatrictlijnsoorten</i>	Wordt verplaatst naar het oostelijker gelegen gebied. Adequate maatregelen moeten getroffen worden om verstoring vanuit het bedrijventerrein te voorkomen.
<i>Natuur</i>	Voor de aantasting van de EHS en GHS worden de noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen toegepast (kwantitatief én kwalitatief) zowel binnen de eigendomsgrenzen van Nyrstar als daarbuiten. Natuur zal ontwikkeld worden binnen en buiten het plangebied. Deze komt in de plaats van merendeels natuurpotenties. Het DIC vormt hier een aanleiding om potenties binnen en buiten het plangebied in beginnende natuur om te zetten in actuele waarden. Dit levert een per saldo behoorlijke natuurwinst op als tegenwicht tegen het industrieterrein.
<i>Product- en processynergie</i>	Door de maximale ontwikkeling van het bedrijventerrein is dit het alternatief met de grootste verwachte synergievoordelen. Er is voldoende kritische massa om maximaal te investeren in synergie en schaalvoordelen te realiseren.

Figuur 9.6 Schets van het maximaal bedrijvenalternatief

9.5 Vergelijking van de studie alternatieven

9.5.1 Ruimtebeslag

Het ruimtebeslag (ontwikkeling bedrijventerrein en natuur) is in onderstaande tabel voor de alternatieven vergeleken.

Tabel 9.1 Samenvatting ingrepen ruimtelijke alternatieven (oppervlakten indicatief)

Kenmerk	Autonome ontwikkeling	EHS-alternatief	NOA	MBA
Bruto bedrijventerrein(ha)	44	58	98	125
Natuurontwikkeling binnen plangebied (ha)	0	67 (max.)	58	58
Natuurontwikkeling buiten plangebied (ha)	0	0	54	23

In het NOA en MBA zijn er financiële middelen om natuurwaarden buiten het plangebied te versterken.

9.5.2 Vergelijking van lokale effecten

Voor de effecten is een verdeling gemaakt naar lokaal en regionaal optredende effecten. Lokale effecten hebben een reikwijdte tot de directe fysieke omgeving van het DIC en de omgeving, met name Budel Dorplein en de omliggende natuurgebieden.

Tabel 9.2 Studiealternatieven vergeleken op lokale effecten

Criterium	Autonome ontwikkeling	EHS-alternatief	NOA	MBA
Beleving vanuit de woon-omgeving	0	–	0	—
Bodem en water	0	0	+	++
Leefgebied habitatrictlijnsoorten	0	+	++	++
Intensief ruimtegebruik	0	+	+	++
Geluidsbelasting	0	0	0	0
Werkgelegenheid	0	+	+	++

Criterium	Toelichting
Beleving vanuit de woon-omgeving Dorplein	Alle drie de alternatieven komen dichterbij de woonomgeving te zitten. Door optimale inpassing levert NOA de minste verandering op.
Bodem en water	Pluspunt voor MBA en NOA, vanwege financiële ruimte voor nazorg van de stortplaats. Het MBA levert een grotere hoeveelheid schoon hemelwater op die gebufferd en geïnfiltreerd kan worden.
Intensief ruimtegebruik	Mate van benutten van het huidige beschikbare terrein. De mogelijkheden hiervoor zijn het sterkst bij het MBA aanwezig, gevolgd door NOA.
Leefgebied habitatrictlijnsoorten	In MBA zijn middelen beschikbaar om fors in natuur te investeren. Met name in NOA wordt fors ingezet op natuurontwikkeling. In het EHS alternatief dat beperkt aan de orde.
Geluidsbelasting	Door de keuze van bedrijven en de zonering zal de geluidsbelasting op de omgeving in geen van de alternatieven significant toenemen.

criterium	Toelichting
Werkgelegenheid	Forse nieuwe werkgelegenheid door sterke toename van de bedrijvigheid in het MBA, gevolgd door NOA. EHS is in die zin meer vergelijkbaar met autonome ontwikkeling.

Legenda:

0	geen verandering ten opzichte van de autonome ontwikkeling
+	kleine verbetering ten opzichte van autonoom
++	significante verbetering
-	kleine verslechtering
--	sterke verslechtering

9.5.3 Vergelijking van regionale effecten

Regionale effecten reiken verder dan de directe omgeving van het DIC. Het gaat enerzijds om effecten op een grotere schaal, anderzijds zijn het veranderingen die optreden als bedrijven verplaatsen naar het DIC.

Tabel 9.3 Studialternatieven vergeleken op regionale effecten

Criterium	Autonome ontwikkeling	EHS-alternatief	NOA	MBA
Synergie en milieuwinst t.o.v. <i>stand alone</i>	0	+	++	++
Intensief ruimtegebruik	0	+	++	++

Criterium	Toelichting
Synergie en milieuwinst t.o.v. <i>stand alone</i>	MBA en NOA kunnen door de grotere omvang (en kritische massa) relatief meer synergie opleveren. Bij MBA is dat het grootst. Dit is wel afhankelijk van de vestigingscriteria en het toekomstig beheer.
Intensief ruimtegebruik	Doordat grootschalige bedrijven zich (her)vestigen op het DIC, ontstaat op de plaats van vertrek, ruimte voor intensiever ruimtegebruik.

9.6 Bedrijvenclusters

9.6.1 Inleiding

Het DIC zal moeten bijdragen aan het verminderen van de totale milieubelasting door het creëren van mogelijkheden voor industriële synergie, uitgaande van het bestaande bedrijventerrein.

Om deze meerwaarde in de m.e.r. te kunnen bepalen is het noodzakelijk om scenario's van bedrijvenclusters te ontwikkelen die reëel zijn. De scenario's moeten rekening houden met de volgende factoren:

- Propositie van het DIC (de unieke en onderscheidende kenmerken van het terrein en de ligging);
- Kansen en beperkingen voortkomend uit de aanwezigheid van het bestaande fabriekscomplex;
- Locatie-eisen van de doelgroepsectoren en de investerings- c.q. verplaatsingsbereidheid;
- Mogelijkheden en beperkingen van het provinciale en gemeentelijke beleid t.a.v. bedrijfsvestiging op het DIC;
- Draagkracht van de omgeving (milieu, natuurwaarden, woon- en leefklimaat).

Hieronder worden de volgende stappen van grof naar fijn beschreven:

- Identificeren en beoordelen van potentiële doelgroepen;
- Keuze van bedrijfscenari'o's;
- Selectie van bedrijfstypen en benoemen van de clusters;
- Bepalen van de meerwaarde.

9.6.2 Ontwikkelen van bedrijfstypologieën

Doelgroepsectoren

Beleidsmatig is het Streekplan Noord-Brabant 2002 in eerste instantie richtinggevend voor de mogelijke bedrijfstypen. Het neemt als uitgangspunt dat via clustering van bedrijven dient te worden gestreefd naar innovatieve ontwikkelingen met voordelen voor milieu en economie. Er zouden alleen bedrijven terecht kunnen die aantoonbaar een meerwaarde hebben voor het cluster, dat wil zeggen gelieerd zijn aan de metaalproductie en/of gebruik maken van grond-, hulp-, of reststoffen of energiestromen van het bestaande bedrijf Nyrstar Budel. De opgave is om vanuit de huidige bedrijfsactiviteiten daarbij passende bedrijven te vinden.

Het rapport Marktonderzoek en doelgroepanalyse DIC (17 feb. 2003) heeft doelgroepen geïdentificeerd die synergievoordelen kunnen hebben bij vestiging op het DIC. Het gaat hierbij om de volgende sectoren:

- papierindustrie;
- chemische industrie;
- farmaceutische industrie;
- basismetaalindustrie;
- metaalverwerkende industrie;
- recyclingbedrijven;
- auto-industrie;
- energiebedrijven.

In eerste instantie is gekeken is naar *productsynergie, processynergie en grootschaligheid*. Op basis van de analyse zijn chemie, metaalbewerking, recycling en energie de meest logische doelgroepsectoren voor het DIC, ervanuit gaande dat proces- en productsynergie belangrijker zijn dan het voordeel van grootschaligheid.

Voor wat betreft de *locatie-eisen* van bovengenoemde doelgroepen is er in het algemeen een redelijke tot goede match met de propositie van het DIC, met name voor chemie, basismetaal, recycling en energie.

De sectoren basismetaal, transportmiddelen en metaalproducten zijn in de regio het meest *footloose* (het meest verplaatsings- en investeringsgeneigd).

Het onderzoek concludeert derhalve dat chemie, basismetaal, metaalbewerking en recycling de meest interessante doelgroepsectoren zijn voor het DIC (zie Tabel 9.4).

Tabel 9.4: Potentie van doelgroepen (sectoren) voor het DIC op basis van 3 scores

Soort productie	Synergie	Locatie	Mobiliteit	Totaal
Papier	+	+	+	+
Chemie	++	++	+	++
Farma	0	0	+	0
Basismetaal	+	++	++	++
Metaalbewerking	++	+	++	++
Recycling	++	++	++	++
Auto	+	+	+	+
Energie	+	++	+	+

0 potentie laag
 + potentie midden
 ++ potentie hoog

Daarnaast is uit het onderzoek naar voren gekomen dat de geïnterviewde bedrijven mogelijkheden zien voor *afgeleide logistiek* (transportsector) om de transportstromen te optimaliseren.

Uit een nadere analyse van de bestaande productieprocessen van Nyrstar Budel en Nedzink komt naar voren dat de synergiekansen vooral benut kunnen worden door de volgende typen bedrijven:

- zinkverwerkers (legeringen, galvano, verzinken);
- zwavelzuurgebruikers (chemie);
- koper/BLP verwerkers;
- gebruikers van gas, energie en water utilities;
- gebruikers van spoor en waterverbinding;
- producenten van energie.

Op basis van het bovenstaande is er voor gekozen de volgende drie bedrijvenscenario's of profielen verder te onderzoeken:

1. High Tech Metal Parc;
2. Fine Chemicals Parc;
3. High Standard Recycling Parc.

9.6.3 High Tech Metal Parc

Dit bedrijventerrein staat open voor metaalgerelateerde bedrijvigheid: metaalcomposiet (legeringen), galvano, verzinken. Er is veel aandacht voor research en ontwikkeling. De bedrijven delen voorzieningen (utilities) en kennis en onderscheiden zich in de markt door het aanbieden van specialistische producten met een hoge toegevoegde waarde. Het DIC is aantrekkelijkheid voor dit type bedrijven vanwege de ruimte, de aanwezige transportmodaliteiten, de potentiële reductie van fysieke stromen en de potentie om gezamenlijk een onderscheidend markt- en productprofiel te ontwikkelen. De concurrentiekracht neemt hierdoor toe.

De schaalvergroting leidt tot kostenbeheersing en het op peil houden van het innovatieve vermogen. De bedrijven kennen een operationele afhankelijkheid. De afhankelijkheid is echter wederzijds. De bedrijven hebben elkaar nodig om producten met een hoge toegevoegde waarde te leveren en onderscheidend te blijven. De cascade van bedrijven houdt in dat laagwaardige input hoogwaardige output genereert.

De aanvoer van grondstoffen vindt plaats per spoor. Vervoersmanagement en uitbesteding van transportdiensten leiden ertoe dat de efficiency en rentabiliteit van vervoer sterk toenemen ten opzichte van 'stand alone' bedrijven. Een gedeelte van de benodigde grondstoffen (met name zink en koper) worden door Budel Zink geleverd.

Het vervallen van eindbewerking voor verschillende klanten is een (energetisch) kwaliteitswinst. Door na het elektrolyseproces bij Budel Zink af te takken naar ander metaalbedrijven, hoeft geen eindbewerking meer plaats te vinden. Optredende reststofstromen worden zoveel mogelijk teruggevoerd naar de diversie productieprocessen. Door innovaties vinden hierin continu verbeteringen plaats. Afvalstromen worden gecontroleerd afgevoerd. Door procesinnovaties wordt reductie van deze stromen bewerkstelligd of vindt recycling binnen het DIC plaats.

Watervoorzieningen (E-water installatie, zuivering) en energievoorzieningen worden gezamenlijk geëxploiteerd. Inzet van gezuiverd water in het productieproces leidt tot een afname van de hoeveelheid onttrokken grondwater en lozing op de Tungelroyse beek. Het bedrijvenpark is een grootverbruiker van energie. De inzet van duurzame energiebronnen leidt slechts tot een marginale reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen. Benchmark studies geven aan dat de bedrijven een relatief hoge energie-efficiency behalen.

9.6.4 Fine Chemicals Parc

Dit bedrijventerrein staat open voor bedrijven actief in de fijnchemie. Deze bedrijven richten zich in tegenstelling tot de bulkchemie op specialties, produceren maatproducten en spelen sterk in op vragen van afnemers. Hiertoe wordt ook de farmaceutische industrie gerekend. De bedrijven delen enkele voorzieningen (utilities). De toegevoegde waarde van de producten is relatief hoog. Er geldt dat laagwaardige input hoogwaardige output genereert.

De aantrekkelijkheid van het DIC voor dit type bedrijven vormt de ruimte, de aanwezige transportmodaliteiten en de afstand tot de woonbebouwing. Externe veiligheid is een punt van aandacht bij deze sector. Slechts in beperkte mate is het aanbod van zwavelzuur van Budel Zink interessant, met name voor de farmaceutische industrie en polymerchemie.

De verwachte groei binnen deze sector leidt tot toename van investeringen voor productie voor de Europese markt. Chemische bedrijven hebben een voorkeur voor vestiging in elkaars nabijheid. Door vestiging op het DIC neemt de concurrentiekracht toe.

Onderlinge concurrentie staat bloei van gezamenlijke research en onderzoek in de weg. Innovaties komen vooral voort uit het eigen bedrijf.

De aanvoer van grondstoffen vindt plaats per spoor en via de weg. Vervoersmanagement en uitbesteding van transportdiensten leiden ertoe dat de efficiency en rentabiliteit van vervoer toeneemt. Veel van het transport omvat gevaarlijk transport, waardoor een directe routing naar de hoofdwegen een vereiste is.

De bedrijven kennen operationele afhankelijkheid. De behandeling van afvalwater vergt een relatief duur zuiveringsprocédé dat gezamenlijk wordt geëxploiteerd. Deze vorm van schaalvergroting leidt tot kostenbeheersing en kostenreductie ten opzichte van 'stand alone' bedrijven. Overige afvalstoffen worden gecontroleerd afgevoerd.

Reststofstromen zijn sterk discontinu. Water is vooral nodig als koelmiddel. Koeling wordt bereikt door inzet van gezuiverd water. Het bedrijvenpark is een grootverbruiker van energie. De inzet van duurzame energiebronnen leidt slechts tot een marginale reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen. Energievoorzieningen worden gezamenlijk geëxploiteerd. De bedrijven conformeren zich aan energie-convenanten.

9.6.5 High Standard Recycling Parc

Dit bedrijventerrein staat open voor recycling bedrijven. Deze bedrijven richten zich niet op recycling van bouw- of sloopafval, maar op *hergebruik van relatief hoogwaardige restproducten (non-ferro metaal en chemisch reststoffen)*. Bouw- en sloopafval vergen een relatief grote opslagruimte en leidt tot een laagwaardig gebruik van de beschikbare ruimte. De recycling bedrijven maken een groei door en passen binnen het profiel 'duurzaam'.

De aantrekkelijkheid van het DIC voor dit type bedrijven vormt de ruimte, de nabijheid van toeleveranciers en de potentie om gezamenlijk een onderscheidend markt- en productprofiel te ontwikkelen. Product- of processynergie met Budel Zink is niet of nauwelijks aan de orde. De bedrijven delen enkele voorzieningen (utilities). De toegevoegde waarde van de producten is relatief hoog. Er geldt dat laagwaardige input hoogwaardige output genereert. Door vestiging op het DIC kunnen deze bedrijven een verbetering van het imago bereiken en neemt de concurrentiekracht toe. Gezamenlijke research en onderzoek leiden tot innovaties.

De aanvoer van grondstoffen vindt grotendeels plaats via de weg. Vervoersmanagement en uitbesteding van transportdiensten leiden ertoe dat de efficiency en rentabiliteit van vervoer toeneemt. Een gedeelte van het transport omvat gevaarlijk transport, waardoor een directe routing naar de hoofdwegen een vereiste is.

De bedrijven kennen operationele afhankelijkheid. De behandeling van afvalwater vergt een relatief duur zuiveringsprocédé dat gezamenlijk wordt geëxploiteerd. Deze vorm van schaalvergroting leidt tot kostenbeheersing en kostenreductie ten opzichte van 'stand alone' bedrijven. Overige afvalstoffen worden gecontroleerd afgevoerd. Water wordt ingezet voor het proces en voor koeling. Hiervoor wordt gezuiverd water gebruikt.

Het bedrijvenpark is een grootverbruiker van energie. De inzet van duurzame energiebronnen leidt slechts tot een marginale reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen. Energievoorzieningen worden gezamenlijk geëxploiteerd. De bedrijven conformeren zich aan energie-convenanten.

9.6.6 Selectie en beschrijving bedrijvenclusters

Uit de voorgaande beschrijving is een nadere benoeming van bedrijfstypen afgeleid die kan dienen als rekenvoorbeeld voor het bepalen van emissies, synergievoordelen en dergelijke. In de drie scenario's is gekozen voor de volgende bedrijven:

High Tech Metal

1. metaalcomposiet bedrijven;
2. galvano-bedrijven.

Fine Chemicals:

3. polymeerchemiebedrijven (benutting van zwavelzuur met name door spinnerijen).

High standard recycling:

4. recycling non-ferrometalen;
5. recycling chemische restproducten.

In de onderstaande paragrafen worden deze bedrijven specifiek omschreven.

Metaalcomposiet bedrijven

(SBI²⁹-code: 2753, 2754 Non-ferro metaalgieterijen/smelterijen)

Behandeling en gieten van legeringen en composieten. Een bekende legering is messing, dat wordt neergeslagen uit een cyanidisch bad, dat zowel zink als koper bevat. Composieten zijn galvanische neerslagen waarin, naast het afgescheiden metaal, andere stoffen als ingesloten deeltjes aanwezig zijn. Dit kunnen zijn anorganische stoffen zoals, aluminiumoxide of siliciumcarbide, kunststoffen zoals Teflon of zelfs andere metaaldeeltjes.

Galvano-bedrijven

(SBI-code: 2851 metaaloppervlaktebehandeling en 281 constructiewerkplaatsen)

Met galvanotechniek wordt oppervlaktebehandeling van metalen bedoeld. De belangrijkste activiteit voor het DIC is verzinken.

Zink ontleent zijn waarde in de galvanotechniek aan het feit dat het staal tegen corrosie beschermt. In een corrosie-element van zink en staal zal zink worden aangetast en staal worden beschermd. Er zijn diverse manieren om zinklagen aan te brengen. De galvanotechnische methode, het elektrolytisch verzinken, is een zeer belangrijke methode.

De voornaamste zinkbaden zijn thans:

- alkalische baden (cyanidisch en cyanidevrij);
- zure zinkbaden (chloridenbaden, sulfaatbaden, fluoroboraatbaden).

Naast oppervlaktebehandeling zullen ook de activiteiten als vormgeving en constructie plaatsvinden.

Spinnerijen

(SBI-code: 247 kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken en opklossen)

Spinnerijen gebruiken voornamelijk zwavelzuurbaden. Spinnerijen krijgen polymeren aangevoerd en maken hiervan bijvoorbeeld nylonraden door extrusie van deze polymeren. Om te zorgen dat deze draden niet verkleven worden ze via zwavelzuurbaden opgeklost.

Recycling non-ferrometalen

(SBI-code: 9000.3)

Het scheiden van de diverse metalen met behulp van magneten en veel mankracht. Bruikbare metalen worden opnieuw ingezet bij de metaal-composietbedrijven en/of galvanobedrijven.

Recycling chemische restproducten/verbranding

Door middel van technieken zoals destillatie, flocculatie en filtratie worden reststoffen gerecycled en ontstaat water dat door middel van opwerking, ingezet kan worden als proceswater. Overige organische stoffen die niet kunnen worden gerecycled worden verbrand. Een soortgelijke installatie als ATM in Moerdijk wordt hier bedoeld. Het betreft dus een combinatie van recycling en verbranding. De energieopbrengst zal naar verwachting neutraal zijn.

²⁹ Standaard Bedrijfsindeling volgens CBS

Utilities

Bij bovenstaande bedrijfstypen horen een aantal wenselijke of noodzakelijke utilities:

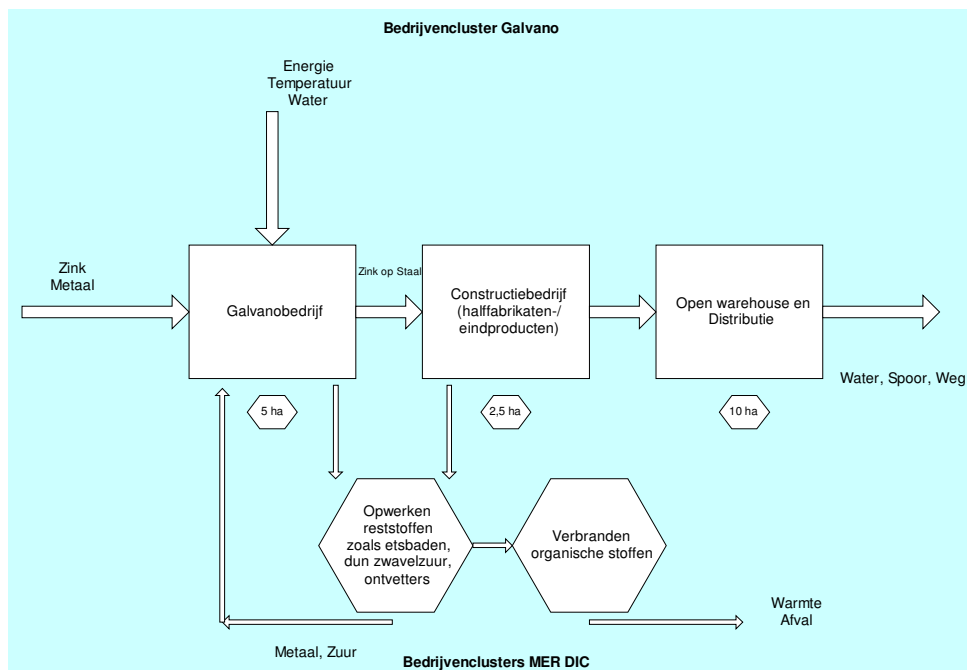
- Energieopwekking;
- waterzuivering;
- proceswaterbereiding;
- tankenpark (gezamenlijk);
- wasplaats tankauto's;
- dieselpomp voor vrachtauto's;
- gascompressiestation(s);
- havenontvangstinstallatie (afvalverwerking ballastwater, bilgewater en afvalwater afkomstig van scheepvaart).

9.6.7 Clustersamenstelling

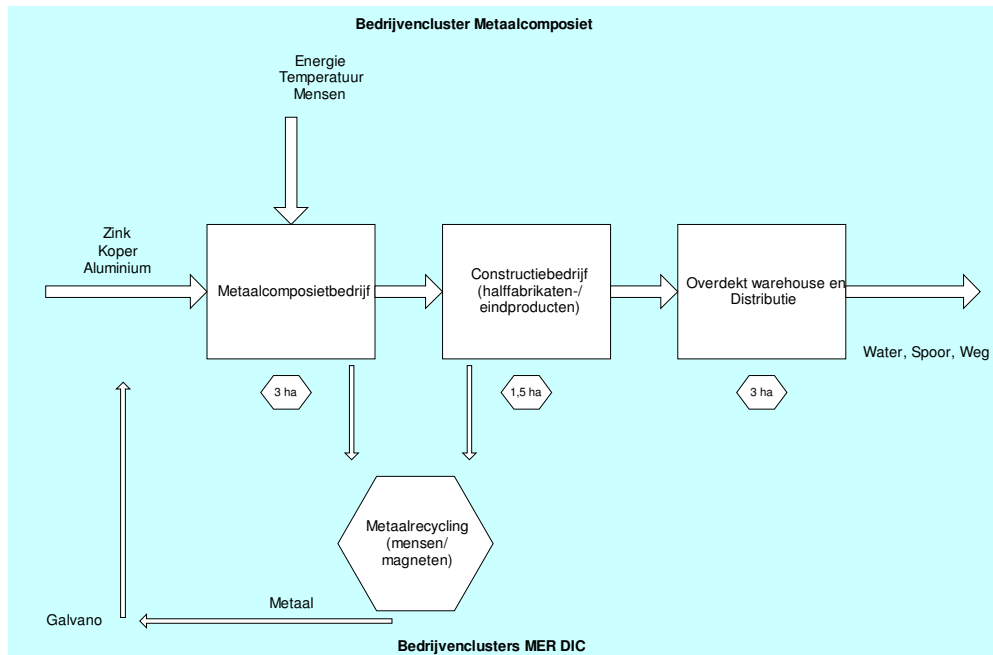
Gelet op het bovenstaande ligt de nadruk bij het samenstellen van de bedrijvensclusters op bedrijven die gelieerd zijn aan de metaalproductie (het scenario High Tech Metal Park) en bedrijven die gebruik maken van grond-, hulp-, of reststoffen.

Zo ontstaan 3 hoofdgroepen: Galvano (G), Metaal –composiet (M) en Spinnerij (S) die in onderstaande schema's zijn weergegeven.

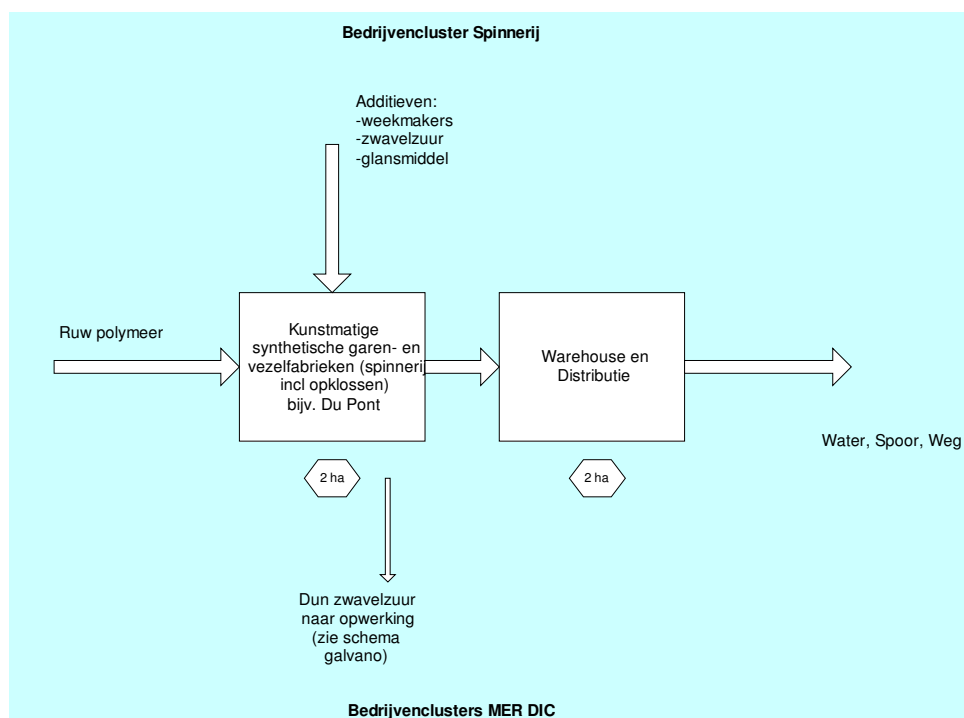
Cluster galvano

Cluster metaalcomposiet

Cluster spinnerij

Bovenstaande clusters moeten nadrukkelijk worden opgevat als voorbeelden van combinaties van bedrijven die mogelijk zijn op het DIC. Het is niet de bedoeling om het DIC uitsluitend te beperken tot deze bedrijven.

10 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

10.1 Leemten

Ingevolge artikel 7.10, lid 1.g van de Wet milieubeheer dient het MER een overzicht te bevatten van leemten in de beschrijvingen van de bestaande milieutoestand (en de autonome ontwikkeling daarvan) en van de leemten in de beschrijvingen van de milieueffecten van de beschouwde alternatieven. Het gaat daarbij met name om de leemten ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens.

Het overzicht van leemten in kennis en informatie wordt gepresenteerd om een indicatie te geven van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

10.2 Leemten/gevolgen voor besluitvorming

De leemten in kennis en informatie met betrekking tot de voorgenomen activiteit zijn aanwezig. Op dit moment is niet bekend welke bedrijven zich daadwerkelijk zullen vestigen. In de gekozen benadering is uitgegaan van nader geselecteerde bedrijfstypen die synergie opleveren. De bepaalde milieueffecten zijn daarom een benadering van de werkelijkheid straks. De leemten in kennis en informatie betreffen daarom de aard van de toekomstige bedrijven en hun effecten / emissies.

Bij de opstelling van het MER zijn de volgende leemten in kennis en informatie geconstateerd, die potentieel invloed kunnen hebben op de te verwachten milieueffecten:

- Daadwerkelijke toekomstige bedrijvigheid,
- Gevolgen opwaarderen van de havenfunctie (insteekhaven)
Ten gevolge van deze ontwikkeling zal - naar verwachting – containeroverslag plaatsvinden. Welk effect heeft dat op de gebruiksintensiteit van de drie modaliteiten?
- Gevolgen komst IJzeren Rijn
Ten gevolge van de komst van de IJzeren Rijn treedt een verandering op in effecten en effectafstanden. De wijze waarop dat consequenties heeft voor het DIC is op dit moment onduidelijk.
- Natuur en stikstofdepositie
De stikstofemissies van de toekomstige bedrijvigheid en de depositie van stikstof in het natura2000 gebied is door een modelmatige benadering in beeld gebracht. De daadwerkelijke depositie is nog onbekend.
- Watertoets
Rekening is gehouden met de eisen van de waterbeheerder, echter een overleg met de waterbeheerder heeft nog niet plaatsgehad.
- ICAO
Nog niet geheel duidelijk is hoe de richtlijnen ten aanzien van de luchtvaartzone moeten worden gehanteerd.
- Wet- en regelgeving
Het provinciale, nationale en internationale beleid en de daaruit volgende wetgeving is voortdurend in ontwikkeling. Het anticiperen op nieuw beleid en toekomstige wetgeving is in het kader van een MER-studie slechts beperkt mogelijk en niet altijd relevant. Een belangrijke ontwikkeling die hier genoemd moet worden, betreft de aan de IPPC verbonden BREF's, waarin de best beschikbare technieken zijn beschreven voor industriële ondernemingen/installaties. Aanpassing van BREF's en het opkomen van nieuwe BBT is continu in ontwikkeling.

11 EVALUATIE

11.1 Inleiding

Mede op basis van het onderhavige MER zal de gemeente Cranendonck een besluit nemen ten aanzien van het nieuwe bestemmingsplan.

Ingevolge artikel 7.39 van de Wet milieubeheer dient de vergunningverlenende instantie de werkelijke gevolgen voor het milieu te onderzoeken, zoals deze optreden na het operationaliseren van de genomen beleidsbeslissingen. Voorspelde effecten en werkelijk optredende effecten moeten worden vergeleken, waarna zonodig aanvullende mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Hiertoe zal een evaluatieprogramma moeten worden opgesteld. Mogelijke onderwerpen van evaluatie hier zijn aangegeven.

11.2 Evaluatieonderwerpen

Het doel van de evaluatie is de daadwerkelijk optredende milieueffecten te vergelijken met de voorspelde effecten. Deze kunnen om een aantal redenen afwijken. In het geval van een MER met betrekking tot een concrete activiteit kunnen de volgende oorzaken worden genoemd:

- het tekortschieten van de voorspellingsmethoden: de voorspellingsmethoden welke worden gehanteerd, zijn doorlopend in ontwikkeling;
- het niet voorzien van bepaalde effecten: in het geval van de voorgenomen activiteit kan dat aan de orde zijn, indien zich bedrijven vestigen die weliswaar synergievoordelen opleveren maar niet zijn benoemd bij de bedrijven waar in deze studie van is uitgegaan,
- het elders optreden van onvoorziene, maar invloedrijke ontwikkelingen: gezien de sterke relatie van het initiatief met overheidsbeleid zijn de ontwikkelingen op o.a. de beleidsterreinen klimaat en externe veiligheid van groot belang maar op (middel)lange termijn niet te voorspellen;
- het optreden van effecten die niet voorzien waren als gevolg van leemten in kennis en informatie.

Met voornoemde aspecten dient bij het opzetten van een evaluatieprogramma rekening te worden gehouden. De evaluatie zal naar verwachting de volgende onderdelen omvatten:

- De werkelijke emissies naar lucht,
- De werkelijke geluidbelasting op de omgeving en de (externe veiligheids)risico's,
- De werkelijk optredende verkeer- en vervoersstromen.